Lodzer Tageblat № 108

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

מאנטאג, פ' במדבר כ"ד אייר תרצ"א | 11 maja 1931 r. | 24-טער יאהרגאנג

פאליטישער מארד אין טשענסטאכאוו

מעמאריאל צו דער רעגירונג וועגן פערקלענערן דאס דירה-געלט

פאליטישער מארד אין טשענסטאכאוו

טשענסטאכאָוו, (טעלעפאָניש צום „לאָדז. טאָג.") אין טשענסטאָכער אַרבייטער-קוואַרטאַל איז היינט אויסגעפיהרט געוואָרען אַ מאָרד אויפ'ן פּאָליטישען באָדען ז אומבעקאַנטע האָבען געשאָסען אויפ'ן אַרבייטער מאַריאַן פּיעראַצקי און איהם אַוועקגעלעגט אַ טויטען אויפ'ן אָרט.

ווי די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג זאָל האָבען פעסטגעשטעלט, איז דאָס אַ מאָרד צוליב פּאָליטישע טעמים.

וועגן פערקלענערן דאס דירה-געלד

וואַרשא, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין די פּאָליטישע קרייזען גיט מען איבער, אַז אַ גאַנצע רייהע פעראיינען פון אַרבייטער, באַאַמטע און לאָקאַטאָרען זאָלען זיך ווענדען מיט אַ מעמאָריאַל צו דער רעגירונג, וועגן פערקלענערן אויף אַ געזעצליכען וועג דאָס דירה-געלד אויף 10—20 פּראָצענט.

ווי מען שמועסט זאָלען די פאָרשטעהער פון די הויז-בעזיצער פעראיינען ביי פערשידענע געלעגענהייטען לעצטענס האָבען ערקלערט, אַז זיי וואָלטען נישט געווען דאַגעגען צו פערקלענערן דאָס דירה-געלד אויף אַ געזעצליכען וועג, ווייל סיי ווי סיי בעקומען זיי נישט דאָס דירה-געלד אויסגעצאָהלט לויט דער פולער הויך און דערצו מוזען זיי כסדר זיך פּראָצעסירען און האָבען צוטון מיט עקסמיסיעס. ווידער אין די נייע הייזער ווילען אויך די לאָקאַטאָרען נישט צאָהלען דאָס געפאָדערטע דירה-געלט, הקצור זיי זענען מסכים אויף צו פערקלענערן דאָס דירה-געלד.

ווי מען זאָגט זאָל די אַקציע פון די אויבענדערמאָנטע פעראיינען האָבען שאַנסען אויף ערפאָלג.

פּראיעקט וועגן האנדעל אין זונטאג

זאל בעטראכט ווערען אויף דער נאהענטער סיים-סעסיע

וואַרשא, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַנגען, אַז די רעגירונג אַרבייט אויס אַ נייעם פּראָיעקט וועגן די האַנדעלס-שעה'ן, לויט וועלכען עס זאָל טיילווייז אָפּגעשאַפט ווערען דער צוואַנגס-זונטאָג רוה, שמועסט מען, אַז דער דאָזיגער פּראָיעקט זאָל שוין בעטראַכט ווערען אויף דער נאָהנטסטער אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע.

ווארשאווער וואהל-קאמיסיע טוט און פסלט

וואַרשא (טעל. פון אונזער קאָרעספּ.) די וואַהל-קאָמיסיע ביי דער קהלה האָט געפסלט צו קאַנדידירען איינינע קאַנדידאַטען, וועלכע לעבען פון שטיצע.

פּראָטעסט פון יודישע פּראָווינץ

צוליב'ן בערויבען זיי פון וואַהל-רעכט

וואַרשא (טעל. פון אונזער קאָרעספּ.) איינינע יודישע פּראָווינץ פעראיינען אין וואַרשא האָבען פערעפענטליכט אַ פּראָטעסט געגען וואַהל-געזעץ צו די קהלות, וואָס בערויבט פון די יודישע פּראָווינץ דאָס וואַהל-רעכט.

יודישער פריזיער-צעך אין קאליש

קאַליש. (ספּ. צום „ל.ט.") אַ דאַנק די בעמיהונגען פון לאָדזשער יודישען פריזיער-צעך איז אַנ'עהנליכער צעך אויך געגרינדעט געוואָרען דאָ אין קאַליש.

די פייערליכע ערעפנונג איז פאָרגע- קומען אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' קראָקאָווער פון לאָדז און די דעלעגאַטען פון לאָדזשער יודישען פריזיער-צעך, די ה"ה: ראַדאָשיצקי, פּראָזאַ, פוקס און ראָזען- פעלד.

גרויסע רעדוקציע אין ביעלסקער טעקסטיל-אינדוסטריע

ביעלסק (טעל. צום „לאָדז. טאָג".) אין דער לעצטער וואָך איז אין ביעלסקער טעקסטיל-פאַבריקען דורכגעפיהרט געוואָרען אַ געוואַלדיגע רעדוקציע פון אַרבייטער. עס זענען רעדוצירט געוואָרען ביז 7500 אַרבייטער. איינינע פאַבריקען האָבען זיך איינגאַנצען אָפּגעשטעלט.

די ארטאגראפישע קאנפערענץ פון ייווא אפגעלעגט אויף צוויי טעג

ווילנאַ (י.ט.א.) צוליב געוויסע סיבות האָט דאָס אויספיהר-ביוראָ פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט בעשלאָסען איבערצורוקען דעם טערמין פון דער אָרטאָגראַפישער קאָנפערענץ אויף צוויי טעג. די קאָנפערענץ וועט אַלזאָ פאָרקומען נישט דעם 22-טען און 23-טען מאַי, (שבועות) נאָר זונטאָג דעם 24-טען און 25-טען מאַי, די זיצונגען וועלען אָפּגעהאַלטען ווערען אין די צימערן פון „ייווא".

די אַמעריקאַנער אָפּטיילונג פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט וועט זיין פערטראָטען אויף דער קאָנפערענץ דורכ'ן מיטגליד פון דער פילאָלאָגישער סעקציע ש. ניגער, וועלכער וועט זיין איינער פון די רעפערענטען אין דער פראַגע וועגן דעם אויסלייג פון די העברעאיזמען.

—:o:—

דעלעגאציע פון יודישע קהלות ביים איטאליענישען קעניג

רוים. (יטא) דער איטאַליענישער קעניג עמאַנועל האָט אויפגענומען אַ רעפּרעזענטאַציע פון איטאַליענישען יודענטום מיט הרב הכולל הרב סאַצערדאָטי בראש צום אָנדענקען פון נייעם סטאַטוט פון יודישע קהלות אין איטאַליען האָט די דעלעגאַציע איבערגעגעבען דעם קעניג אַ ספּעציעלען אָנדענקונגס-מעדאַל. די אוי- דיענץ האָט געדויערט אַ האַלבע שעה.

געוועזענע מיטגלידער פון „קו-קלוקס-קלען" שאפען איצט א נייע ארגאניזאציע

אַטלאַנטאַ. (יטא) ווי „יטא" ווערט געוואויר, ווערט איצט געפּלאַנט צו שאַפען אַ נייע אָרגאַניזאַציע מיט דעם נאָמען „נאַציאָנאַלער אָרדער פון פּראָטעסטאַנטישע קלובען", וואָס זאָל פער- נעהמען דעם פּלאַץ פון דער געוו. „קו- קלוקס-קלען". די נייע אָרגאַניזאַציע וועט צולאָזען אַלס מיטגלידער נאַטוראַליזיר- טע צוגלייך מיט אַמעריקאַנער געבוירע- נע בירגער. עס איז נאָך נישט בעוואוסט, צי די נייע אָרגאַניזאַציע וועט זיין אַזוי אַנטיסעמיטיש געשטימט, ווי עס איז געווען דער „קו-קלוקס-קלען".

לויט די ערהאַלטענע אינפאָרמאַציעס זאָל זיך די נייע געזעלשאַפט שוין האָ- בען אָרגאַניזירט און זאָל שוין אפילו האָ- בען געשאַפען איינינע אָפּטיילונגען. די נעמען פון די פיהרער פון דער נייער אָרגאַניזאַציע זענען ביז איצט נישט פערעפענטליכט געוואָרען.

3 אנטיסעמיטישע וואכענבלעטער אין מאנטרעאל אויפגעהערט צו ערשיינען

מאָנטרעאַל. (יט"א). דאָ פּלעגען ערשיינען 3 אַנטיסעמיטישע וואָכענ- בלעטער אין דער פראַנצויזישער שפּראַך „גאַגלי", „מורואר" און „שאָמא". די טעג האָבען אַלע דריי צייטשריפטען אויפגעהערט צו ערשיינען. די אויסגע- רעכנטע צייטשריפטען האָבען העכער אַ יאָהר צייט געפיהרט אַ סיסטעמאַטישע אַנטיסעמיטישע פּראָפּאַגאַנדע אין דער פּראָווינץ קוויבעק, אויסנוצענדיג ספּעצ- יעל דעם ענין פון יודישען שול-געזעץ.

עס געהען אַרום קלאַנגען, אַז דאָס אָפּשטעלען די 3 צייטשריפטען איז בלויז אַ מאַנעוור מצד די אַרויסגעבער, וועלכע ווילען אַזוי אַרום אויסמיידען אַ רייה פּראָצעסען פאַר טרייבען אַנטי- סעמיטישע רכילות, וועלכע זענען גע- גען זיי פאָרפיהרט געוואָרען. עס איז דעריבער מעגליך, אַז די אַנטיסעמי- טישע צייטשריפטען וועלען ווייטער ערשיינען אונטער געענדערטע נעמען.

בלב נשבר חננו מודיעים, שאחרי מחלה כבדה וממושכה, נפרד מאתנו חברנו האהוב אחד ממיסדי אגודתנו סגן יושב-ראש

נ"ע **ישראל** ב"ר מנחם מנדיל ז"ל **גרבה**

בשנת החמשים ושבע לחיין.

הלויתו למנוחת עולמים תהי' היום ביום ב' כ"ד אייר תרצ"א (11.5.31) בשעה 1 אח"הצ ממעונו קילינסקי 41.

כל חברינו נדרשים לחלק לנפטר את כבודו האחרון.

אגודת להתעמלות ולספורט
„בר-כוכבא" בלודז.

אחרי מחלה כבדה וממושכה שבק חיים לכל חי בעלי חיקר אבינו, בני ואחינו

נ"ע

ישראל ב"ר מנחם מענדל ז"ל **גראווע**

בשנת 57 לימי חייו.

ההלויה תהי' היום ביום ב' כ"ד אייר תרצ"א בשעה 1 אח"הצ מבית האבל קילינסקיעגא 41.

השרויה בצער עמוק **משפחתו המתאבלת**

מתוך צער עמוק הננו מודיעים על מות אחד החברים הותיקים והמסורים לעבודת בנין העם והארץ

ישראל גראווע ז"ל

ואנו מביעים את רגשי השתתפותנו החמה למשפחתו המתאבלת. החברים מתבקשים לבוא להלויה ולחלק להמנוח את הכבוד האחרון.

ועד ההסתדרות הציונית
ועד קרן היסוד
ועדת קרן הקימת לישראל

ציוניסטישער וואהל-קאמיטעט צו דער יודישער קהלה אין לאדז.

דאָנערשטאָג, דעם 14 מאַי 8.30 אָוועגד קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע-זאַל, נאַרוטאָוויטשא 20.

א גראנדיעזער מיטינג

אויף ד. ט.: „אונזערע אויפגאַבע אין דער יודישער קהלה"

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: ד"ר י. גאָטליב (וואַרשא), דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, רעד. י. אוגער לאַווניק א. יאָעל, מ. ח. רומקאָווסקי, משה לימאַז, אינזש. י. זשעלינסקי א. א.

שטימט פאַר ליסטע **12**

איינגאַנג-קאַרטען ווערען אַרויסגעגעבען אין ביוראָ פון ציוג. וואַהל-קאָמיטעט, שרודמיעסקא 29 (פר. צעגעלניאַנאַ 4)

דער פרוי **פישמאַן**, קאַסירערין פון דער געז. הכנסת ח'-וכלות זאַוואַדזקאַ 10, ווי אויך דער פאַמיליע צוליב'ן טויט פון זייער פאָטער

ר' **שלמה** נ"ע

דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

געז. הכנסת ח'-וכלות
אין לאָדז זאַוואַדזקאַ 10

בצער גדול הננו מודיעים על מות חבר הועד שלנו

נ"ע

ישראל גרבה

בשנת החמשים ושבע לחייו

הועד של הסניף הלודזאי של ההסתדרות המרכזית למהגרים יהודים „יעאס" בפולין

טעלעפ. 163-23 **באר וואַרשאַווסקי** טעלעפ. 163-23

אינהאַבער נתן פאַרבער, נאַוואָמיעסקא 19.

אמת מארץ תצמח

אַזוי ווי פון 1/5 אָן איז ביער טייערער געוואָרען מיט 10% האָט מען דיבטיג געבראָכט צו לייזען אַ גלאָז № 1 ביער נישט 25 גראָשען נאָר 30 גראָשען און נישט מאַכען אַ חילול השם צו קאָנקורירען מיט די קריסטען, ליידער האָבען איינינע שענקער אָנגעהויבען קאָנקורירען און לייזען גאָר 20 גר. אַ גלאָז ביער. אין פענסטער שרייבען זיי פילזנער ביער 20 גראָשען און זיי געבען גאָר דאָס ביליגסטע № 2 ביער צוליב זיי איז צו בעקומען ביי מיר אויך אַ ביליגער № 2 ביער פאַר 20 גראָשען און אַ № 1 25 גראָשען אַזוי אויך מיט פעסלעך ביער אַ 8, 9, 10 זלאָטיס. מיט מיין ערקלערען וועט אויפהערען די מחלוקת צווישען די שענקערס, און עס זאָל אויפהערען דאָס עיני רעה בשל אחרים ממני המברכים ישם לך שלום.

נתן פארבער.

בעמערקונג: № 1 ביער איז אַנשטאַדטס, פילזנער, פאָמאָרסקא, האַבער- באַש, אָקאָטשימער, יאַסנע קריסטאַל (קייליך), זלאָטא זדראָי אַנשטאַד ראַדאָגאָשטש וואָלע סאָרטען אין ביי מיר צו בעקומען.

אינטערווענץ פון די פעראייניגטע שטאַטען
געגען די יודען-פערפאָלגונגען אין מעקסיקאָ

נ י ו י אָ ר ק 10 מאַי (יט"א) די וואַשינגטאָנער רעגירונג האָט טעלעגראַפיש אויפגעפאָדערט דעם אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדאָר אין מעקסיקאָ אויסצופאָרשען די דאָרטיגע יודעי-פערפאָלגונגען און פעסטשטעלען צי צווישען די געליטענע יודען געפינען זיך נישט קיין אַמעריקאַנער.

ד אַ נ צ י ג 10 (יט"א) דער מעקסיקאַנישער קאָנסול אין דאַנציג האָט מיטגעטיילט דער מעקסיקאַנישער רעגירונג, אַז די דאָרטיגע יודען-פערפאָלגונגען האָבען געמאַכט אַ זעהר שלעכטען רושם אין אייראָפּע. אין דערפון קאָן זעהר פיל ליידען דער מעקסיקאַנישער האַנדעל אין אויסלאַנד.

גרינדונג פון דער איינהייטליכער יודישער פּאַרטיי אין רומעניען

ב וּ ק אַ ר ע ש ט (יט"א). די ערשטע אָרגאַניזיר-אַרבייטען ארום דער גרינדונג פון דער איינהייטליכער יודישער פּאַרטיי אין רומעניען זענען שוין פער־ענדיגט געוואָרען. עס איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ בעראַטונג מיט'ן אַנטייל פון 30 פאָרשטעהער פון פערשידענע פּראָווינצען אין רומעניען. לויט'ן פאָרשלאַג פון ד"ר עבנער איז אַלס פּאָרזיצער פון דער נייער פּאַרטיי געוועהלט געוואָרען ד"ר טאַדאָר פישער. דער פאָרשלאַג וועגען בלאָקירען זיך בעת די פּאַרלאַמענט-וואַהלען מיט דער רעגירונג איז בעזונדערס אונטער'ן דרוק פון די יונגערע עלעמענטען אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

נפטר געוואָרען דער סטאַניסלאַוואַזער רבי

ווין, דאָ איז פּלוצלינג געשטאָרבען אין עלטער פון 57 יאָהר דער געוועזענער סטאַניסלאַוואַווער רבי.

אין דער לויה האָבען זיך בעטייליגט זעהר פיעל מענשען.

שרעקליכער זעלבסטמאָרד פון 2 מעדלעך
ענטוישטע אין ליבע

ווילנא, 10. מאַי (טעלעפאָניש צום „לאָדזער טאַגעבלאַט") 2 מעדלעך חבר'טעס איינע אַ יודישע מיט'ן פאַמיליען-נאָמען זאַקען און די צווייטע אַ קריסטליכע גאַלאַוואַטשעק, וועלכע די געליבטע האָבען פערלאָזען, האָבען זיך היינט געוואָרפען אויף די שינעס פאַר'ן אָנקומען פון צוג און זענען ביידע אומגעקומען מיט אַ שרעקליכען טויט. ביי ביידע קרבנות האָט דער צוג אָפּגעשניטען די קעפּ.

—:o:—

פון ספּאָרט-לעבען

„ל.ק.ס." (ליגא) — „הכח" 2:4 (2:2)

געכטען זענען אין גאַנץ פּוילען פאָרגעקומען פריינדשאַפטס-מעטשען, בעשטימט דורך דעם פּוילישען פערבאַנד.

דער מעטש צווישען „הכח" און „ל. ק. ס." האָט זיך פערענדיגט מיט אַ נצחון פון די לעצטע, נאָר אַ דאַנק דעם איינזייטיגען ריכטער, וועלכער האָט אַנערקענט דאָס דריטע טויער פאַר „ל. ק. ס.", כאָטש דער באַלעם האָט אָנגעקלאַפּט אין דער שטאַנג און צוריק געקעהרט אויפ'ן פּלאַץ.

אין דער ערשטער העלפט שפּילט „ל. ק. ס." מיט דעם ווינד, דאָך איז דאָס שפּיל אָנ'אָפּען, אָהן איבערמאַכט פון וועלכער ס'איז זייט. דאָס ערשטע טויער ערצילט אַלאַשעווסקי אין דער 10. מינוט פאַר „ל. ק. ס." באַלד דערנאָך רייסט זיך אַדורך שאַראַקאָוויאַק און זייענדיג אַליין פאַר דעם טויער, ווערט ער ברוטאַל אומגעוואָרפען דורך דעם פערטיידיגער. דער ריכטער דיקטירט אַ 11-מעטער-שטויס, פון וועלכען קאַפּלאַוויטש גלייכט אויס דעם רעזולטאַט. אין דער 30 מינוט שיסט קרול דאָס צווייטע טויער.

2 מינוט פאַר ענדע גלייכט סעגאַל אויס דעם רעזולטאַט

אין דער צווייטער העלפט האָט „הכח" אַ לייכטען איבערוויכט. דאָ פּאַסירט דער אינצידענט מיט'ן ריכטער. דער טויעמאַן פון „הכח" אַלס פּראָטעסט, פערטיידיגט נישט זיין טויער און „ל. ק. ס." שיסט דאָס פירטע טויער אויף דעם מעטש האָט דער פערטיידיגער פון „הכח" זאַקליקאָווסקי געשפּילט דעם 300 מעטש.

אויסגעצייכענט פון „הכח" האָבען זיך: באַלזאַם, קאַפּלאַוויטש און ציגלער.

„חשמונאי" — „קדימה" 1:2

„חשמונאי" האָט געהאַט אַ לייכטע איבערוויכט איבער „קדימה" און פערדינט געוואונען דעם מעטש.

„אַרקאַז" — „וו. כ. ס." 2:2
„ל. ט. ס. ג." — „טוריסטען" 1:4

פון שטערן-צוזאַמענפאָהר
פון „בר כוכבא"
נצחון פון דער יונגער מאָטאָציקליסטען-סעקציע פון „בר כוכבא"

נעכטען איז פאָרגעקומען דער אַלפּוילישער מאָטאָציקל-צוזאַמענפאָהר, אַ אימפּרעזע, וואָס איז צום ערשטען מאָל אָנפאָרטרויט געוואָרען אַ יודישען ספּאָרט פעראיין, און דאָס דעם „לאָדזער „בר-כוכבא", וואָס זיין מאָטאָציקל-סעקציע איז איינע פון די יונגסטע פון די פעראיינס-מאָטאָציקל סעקציעס, וואָס געהערען צום פּוילישען מאָטאָציקל-פערבאַנד. אין דער אימפּרעזע האָבען זיך בעטייליגט בערך 100 מאָטאָציקליסטען פון אַ מאַסען פּראָווינצען פון פערשידענע גרעסערע שטעט אין פּוילען.

שוין אַ זייגער 10 פריה האָבען זיך אָנגעהויבען צוזאַמענצופאָהרען די ערשטע מאָטאָציקליסטען, וואָס האָט געדויערט ביז 12.30 מיטאָג.

נאָכ'ן אָנקומען האָבען זיך די אָנקומענדע געוואַשען און געדיניגט, דאַן אין „בר-כוכבא" לאָקאַל געגעסען פריהשטיק.

דאַן איז 115 פאָרגעקומען די אָפיציעלע ... פאַר'ן ... מאָטאָציקל ... דורך די ... פּרייזען ... צוגעטיילט ... מיטגלידער פון „בר-כוכבא", איהר ... פערוואַלטונג ... ישראל ... נאָכ'ן ... די ... „בר-כוכבא" ... אויף צו שפּילען, און אַלע אָנוועזענדע בעטעהטען דעם אַנדענק פון פערשטאָרבענעם, דורך שטיל שטעהן איינגע מינוט, נישט ריהרענדיג זיך פון אָרט. נאָך דער פּאַראַדע געהען אַלע אַלע אָנטיילנעמער אין „בר-כוכבא" מיט זייער פערוואַלטונג, צו אַ געמיינזאַם מיטאָג אין רעסטאָראַן פון ה' גערזולר.

צום צוזאַמענפאָהר האָבען זיך גענומען נעמאָלדען 79 פאָהרער, פון וועלכע עס האָבען אָנטייל גענומען נאָר 73 מאַן, און קוואַליפיצירט זענען נאָר געוואָרען 61 פאָהרער פון ל. ק. מ., „בר-כוכבא" „איניאַן", „איניאַ" (פּויזען) „לעגיאַ" (וואַרשאַ) און פ. ק. מ.". 6 אַ זייגער האָבען זיך אַלע ווידער פערזאַמעלט אין לאָקאַל פון ה. גערזולר ביי אַ גלעזעל וויין און טאָרט, און איז אַ נעהויבענער שטימונג, טרעט מען צו אַ זייגער 7 צום בעקאַנטמאַכען מעמען די רעזולטאַטען פון שטערן-צוזאַמענפאָהר.

1 פּרייזען האָבען בעקומען: „א" קאַטעגאָריע „א" קלאַס וו. טורקיעוויטש „איניאַ" (פּויזען) פאַר'ן אַדורכפאָהרען 764 קלמ. אויף מאָטאָציקל א. י. ס.

ן. ה. דמבערט (בר-כוכבא) לאָדז פאַר 403 קלמ. 3. פּרייזען א. באַרטושעק (איניאַ — לאָדז) פאַר 389 קלמ.

„ב". קלאַס

1. ב. קאָשטשיאַנסקי (איניא-פּויזען)
2. ק. פּאַלקיעוויטש (איניא-פּויזען) 3. וו. מאָץ (איניא-לאָדז).

„פּ". קלאַס

1. אָניזש. מ. פוקס (בר-כוכבא-לאָדז).
2. טש. שאַלקיעוויטש (ל. ק. מ.—לאָדז)
3. בוקלע (איניאַ — לאָדז).

„ג" קלאַס

1. י. פּעליקאַן (ל. ק. מ. — לאָדז)
2. קנאַפּסקי (ל. ק. מ. — לאָדז) 3. יאַן זאַוואַרזקי (פּ.ק.מ. — וואַרשאַ)

דאַן האָבען בעקומען פּרייזען (ל.ק.מ. (לאָדז), „בר-כוכבא" (לאָדז), „איניאַ" (לאָדז) „איניאַ" (פּויזען) וו. ק. ס. לעגיאַ (וואַרשא) פּ. ק. מ. (וואַרשא)

פון „בר-כוכבא" האָבען אויך בעקומען פיל אַנדערע קאָסטבאַרע פּרייזען רעמבערט 2, קויפּמאַן 2 און אָניזש. מ. פוקס 5 פּרייזען, דערונטער אויך דעם בעכער פון וועלט-פערבאַנד „מכבי".

ס'האָבען אויך געשאַנקען דער פּרעזעס פון „בר-כוכבא" ה' י. וואָלף, פּרעזעס אַנדזשעיאַק פון „ל. ק. מ. ה' זוויערזשיאָווסקי פון „איניאַן" און קאַפּיטאַן פון וואַרשאָווער „לעגיאַ" דאַנקענדיג „בר-כוכבא" און לויבענדיג זי פאַר די זעהר געלונגענע אימפּרעזע, וועלכע האָט זיך אויך אין אַלע הינזיכטען איינגעשפּילט.

אַ זייגער 8.30 פערלאָזען די געסט בעי זעהר אַ גוטער שטימונג דאָס לאָקאַל פון ה' גערזולר.

8-טונג! דאָס לאָדזער טאַגעבלאַט

קאָסט מען טעגליך 6 אַ זייגער פריה אין אַלע באַהן-קיאָסקען „(Ruch)"

הילפס-אינסטיטוציע פאַר'ן יודישען מיטעלשטאַנד מאָהנט איהר רעכט ביי דער לאָדזער בעפעלקערונג

דער רעטונגס-קאָמיטעט וויל העלפען אַלע נויט-בעדערפטיגע, אָבער די עפענטליכקייט איז צו איהר קאַלט

(ס) איצט, אין דער צייט פון דער ביטערסטער נויט און מאַטעריעלער החקות פּיהלט זיך אויף טריט און שריט, בעזונדערס די נויטוועגדיגקייט פון אַ איינענטיוו - פּילאַנטראָפּישע אינסטיטוציע פאַר קאָנסטרוקטיווער הילף.

דער לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט, וועלכע איז, קאָן מען זאָגען, די ווירקליכסטע הילפס-אינסטיטוציע פאַר די אונגעשיקטע מעלעכע יודישע מאַכען סוחרים, קרעמער און האַנדווערקער אין זייער געקוועלטען מעמד. האָט אין די לעצטע יאָהרען קלאָר בעוויזען, וואָס פאַר אַ בעדייטענדען געזעלשאַפטליכען בלויז ער האָט אויסגעפילט. דער לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט האָט בעוויזען מיט זיין ממשותדיגער רעטונגס-אַרבייט, אַז דורך אַ הלואה אָהן פּראָצענט אויף וועלכע בעדינגונגען, קאָן מען אָפטמאָל

אַפּראַטעוועו פון פּולשטענדיגען אונטערגאַנג

אַ מענשליך עקזיסטענץ, אַ קליינע אינטערנעמונג, אַ קרעמעל, אָדער האַנדוועריקער-וואַרשטאַט. און אין דער אמת'ן האָט דער לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט שוין געשטעלט אויף די פיס אַ סך הונדערטער יודישע פאַמיליעס און אָפּשר טויזענדער יודישע פאַמיליעס, וואָס עס האָט זיי געדראָהט אויסצוגעהן צוזאַמען מיט זייערע פאַמיליעס. און אַ דאַנק דער דאָזיגער וויכטיגער אינסטיטוציע, זענען צוריקגעקומען צו אַ בעסבור'ניגער פּרנסה.

צום בעדויערן איז דער לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט אויך שטאַרק געשטראָפען געוואָרען פונם איצטיגען ווירטשאַפטליכען חורבן. די צאָהל קאַנדידאַטען אויף הלואות וואַקסט פון טאָג צו טאָג, אָבער די איינקונפטען שרומפּען זיך איין. נאָך ערגער: די לאָדזער געזעלשאַפט, וועלכע פּיהלט (במחדוש) די נויטווענדיגקייט פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע, איז צופיל גלייכגילטיג צו איהר, אינטערעסירט זיך נישט, צי זי ענטוויקעלט זיך און וואַקסט. אַזוי, למשל ווערען נישט אַרוֹיסגעטראָגען דורך די מיטגלידער די מיטגלידס-אָפּצאָהלונגען, ס'פאַלען צו אַ מינימום די שפּענדען, אָבער גלייכצייטיג דערמיט וואַקסען די באַדערפענישן פון דער בעפעלקערונג. די אינסטיטוציע שטיסט זיך אין געלד-מאַנגעל. טויזענדער בימעס ליגען בעי דער קאַנצעלאַריע (אויך אַנערקענט הלואות אויף זיי!) און ס'זענען נישטאָ די נויטיגע פאָנדען דערצו, זענען פיל פּערזאָנען הינטערשטעליג בעם אויסצאָהלען די ראַטעס אויף די הלואות.

די דאָזיגע ערשיינונג האָט שוין אין געבראַכט צו אַ דראָהענדען בעראַלטער אַזוי, אַז די פערוואַלטונג פון רעטונגס-קאָמיטעט איז נעשטאַנען פאַר אַ שווערע פּראַגע:

וואָס ווייטער?

ס'איז נישט געבליבען קיין אַנדער אויסוועג, ווי שאַרף פאַרצייטען געגען די ווירטשאַפט פון די הלואה-עסקים.

אין דעם עיקר דאַרף מען נישט פערגעסען: אַמעריקע גיט שוין נישט קיין געלד! לאָדזער יודען זענען איצט אייגענשטעלט אויף זייער אייגענער אחריות, אויב זיי ווילען נישט זאָרגען, אַז זייער נויט-אינסטיטוציע זאָל נישט אויפהערען פונקציאָנירען, וועט קיינער העלפען נישט זאָרגען. דען סוף כל סוף, איז דער לאָדזער רעטונגס-קאָמיטעט די אינסטיטוציע פון אַלע לאָדזער יודען, ווער עס וויל, בעקומט אַ הלואה — די קאַסע דאַרף נאָר האָבען געלד דערצו, און דערפאַר דאַרף זאָרגען יעדער לאָדזער יוד!

ס'איז אָדאי בעי דער געלעגענהייט צו ברענגען אַ פּאָר ציפערן וועגען דער טעטיגקייט פון רעטונגס-קאָמיטעט.

זינט מערץ 1926, ד. ה. פון ערשטען מאָמענט, ווען דער רעטונגס-קאָמיטעט האָט אָנגעהויבען אַרבייטען, ביז דעצעמבער 1930 האָבען

בעקומען הלואות 20.137 פּערזאָנען

אין דער הויך פון 4 מיליאָן זל. הערציג דאָס דער לאָדזער בעקומען 2 און אַ האַלבען מיליאָן זל. (54,3 פּראָצענט) פאַר 11.485 פּערזאָן; די אינדוסטריע האָט בעקומען 365000 זל. (3,1 פּראָצ.) פאַר 1556 פּערזאָן; דאָס האַנדווערק 1547 פּערזאָן אין דער הויך פון 1 מיליאָן 300.000 זל. (29,2 פּראָצענט) פרייע פּראָפעסיעס 519 פּערזאָן 123000 זל (3,1%).

ווי ס'איז צו זעהן, האָבען סוחרים און האַנדווערקער, אַלזאָ, דער מיטעלשטאַנד, דער נחשטער רוב פון דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג, גענאָסען פון רעטונגס-קאָמיטעט. איצט, בעי דער וואַקסענדער נויט, איז די נויטווענדיגקייט פון העלפען די מאַטעריעל-גע־ענגטע נאָר מעהר אָנגעהשווערט. מען דאַרף צוגעבען, אַז די הויך פון די הלואות איז פון 100 ביז 1000 זל., אָפּהענגיג פון יעדענס קרעדיט-פעהיגקייט און געברויך.

בלויז פאַר 1930 זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען הלואות פאַר 800.000 זל.

לאָדזער יודען, שטיצט דעם רעטונגס-קאָמיטעט!

—=o§o=—

Dr.med.
Adam Bender
אינערליכע ספּעציעל הארץ-קראַנקהייטען
נאַרוטאָוויטשאַ 30, טעל. 214-75
נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאַכמ.

Dr. A. Mazur
וואָסקאַדניאַ 65, טעל. 166-01
נעמט אָן פון 10—1.30 און פון 4—6 אָוונט.

Dr.med. E. Reicher
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַל ארצט
פאַר מענער שוואַכע הויט האָר און ווענער. קראַנקהייטען דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטראַ-טעראַפּיע
פּאָלודניאָוואַ 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 9—1 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנאַ 4
פריער (הצעגיעלניאַנאַ 36)
טעלעפאָן 216-90
ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.
נעמט אָן בין 9—2, און פון 5—9 אָוונט, בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
און עלעקטראַ-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

ווינער אָרטאָפּעדישע פּראַצאָווניע
— אונטער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט — מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען וועלאַדקעס נעגען פּלאַט-פיס קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַטען א. ז. וו. Karola 5

מאַשין-מצות
ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע און מצה-מעהל, אייער-פערפעל
ווי אויך סוכאַרקעס לויט קאַרסבאַדער סיסטעם
מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט בעקאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער
איבעראַל בעוואוסטער צוקערניע
ב. ווײַנבערג
38 פּעטריקאַווער 38
— טעלעפאָן 143-82 —

Dr. med.
G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ Traugutta 12
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

סטאַרשי-פעלדשער
B. Joskowicz
שטעלט פּאַקען טעגליך מיט פרישע קראַוויאַנקע און גיט אויך אַרויס שוועדעצטוועס
פּוּלנאָצנאַ Północna 4 טעלעפאָן 141-86
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—6 אַ זייגער אָוונט.

דער אונגעוועהנליך פילזייטיגער לעזער-קרייז:
סוחרים / פאַבריקאַנטען / האַנדווערקער / קליינהענדלער / פרייע פּראָפעסיעס / אַרבייטער

דער צוטרוי פון די לעזער צום „לאָדזער טאַגעבלאַט"
וואָס מיר האָבען זיך ערוואָרבען אין משך פון די 24 יאָהר וואָס אונזער צייטונג עקזיסטירט —

די פּאַכמענישע און רעיעלע בעהאַנדלונג
ביים אויפנעהמען אייערע בעשטעלונגען

אָט די דריי פונקטען

גאַראַנטירען דעם אונבעדינגטען ערפאָלג פון אייערע אַנאָנסען אין „לאָדזער טאַגעבלאַט"

לאָדזשער טאַגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 בזי 7 אין אָווענד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 160-57, אַדמיניסטראַציע 160-47

... קהלה-וואַהלען

עס איז קיין סוד נישט, אַז אין געוויסע ציוניסטישע קרייזען האָט לכתחילה ... געווען ... אַז מיר זאָלען זיך ... די קהלות-וואַהלען צוריקציהען, נישט ... אין זיי קיין אָנטייל, ווייל ...

שען, וועלכע דאַרפען בעפרידיגט ווע-רען פון די מלוכה'שע קוועלען, ווי, למשל, אונזער שול-וועזען, ליגען אינ גאַנצען דערוויל אויף אונזערע אייגענע פּלייצעס. אונזערע פליכטען זענען דאָ אַלזאָ קלאָר: מיר מוזען זיין דערביי און ...

יודישע נייעס

אַרום דער געפּלאַנטער קאַלענדאַר-רעפאָרם

קאָוונע. (יטא) דעם 3. יוני וועלען זיך אָנהויבען די זיצונגען פון אַ ספּעציעלען צוגרייטונגס-קאָמיטעט, וועלכער איז בעשטימט געוואָרען צו שטודירען די פראַגע וועגען דער קאַלענדאַר-רעפאָרם, וואָס שטעהט אויף דעם סדר-היום פון דער פערטער אַלגעמיינער קאָנפערענץ פאַר קאָמוניקאַציע און טראַנזיט אין אָקטאָבער 1931. די הויפּט-אויפגאַבע פון דער קאָמיסיע, וועט בעשטעהן אין געהמען צו קענטעניש פון די מסקנות פון די פערשידענע קאַלענדאַר-רעפאָרם לאַנדעס-קאָמיטעטען און צוגרייטען פאַר דער ...

... פערשידענע צדדים, וועלכע וועלען עס פערלאַנגען, מוגליך צו פערטיי-דיגען זייער שטאַנדפּונקט. אַזוי אַז די יודישע פערטרעטער וועלען מסתמא בעקומען די מעגליכקייט צו ערקלערען פאַר דעם קאָמיטעט און איהם קלאָר מאַכען דעם יודישען שטאַנדפּונקט בנוגע דעם איינפיהרען פון אַ בלאַנקאָ-טאָג.

ערשטע פאָרשטעלונג פון יודישען פאָלקס-טעאַטער אין בערלין

בערלין. (יטא) מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט זיך דאָ געגרינדעט אַ געזעלשאַפט פאַר'ן יודישען פאָלקס-טעאַ-טער. גלייכצייטיג האָט אַ גרופּע פון יונ-גע יודישע אַרטיסטען בעשלאָסען אָנ-הויבען שפּילען יודיש טעאַטער. זונטאָג דעם 10. מאי איז אין „קליינעם טעאַ-טער" פאָרגעקומען די ערשטע פאָרשטע-לונג פון יונגען יודישען אַנסאַמבל.

עס איז געשפּילט געוואָרען דוד פּינ-סקי'ס פּיעסע פון יודישען אַרבייטער-לע-בען א.ג. „אייזיק שעפטעל", אינטער דער רעזשי פון קאָסטיע-מולער.

ביבעל פערשפּרייטונג דער-גרייכט רעקאָרד-ציפערן

לאָנדאָן. (יטא) אויף דער 127-סטער יעהרליכער פערזאַמלונג פון דער „בריטישער ביבעל-געזעלשאַפט" איז אָפּ-געגעבען געוואָרען אַ בעריכט, פון וועל-כען עס איז צו זעהען, אַז די געזעל-שאַפט האָט אַרויסגעגעבען אין פער-עברייט און משך פון פערגאַנגענעם יאָהר אין אַלע לענדער פון דער וועלט 11.228.226 פערשידענאַרטיגע ביבעל-אויסגאַבען פון אַלטען און נייעם טעס-טאַמענט. ... סאָוויעט-רוסלאַנד איז ... פון דער „ביבעל-געזעלשאַפט".

... — אויפקלערונג און ווי-דער-אַמאָל אויפקלערונג.

א. גאָלדבערג

צי וועט פראַנקרייך בעשטימען אַן אַראַבישען קעניג אין סיריען?

אַ בריף פון פּאַריז, צום „לאָדזשער טאַגעבלאַט" :—: פון י. שעכטמאַן

אין דער אַראַבישער און אין דער ענגלישער פּרעסע געהען די לעצטע צייט אַרום קלאַנגען וועגען אַ גאַנץ נייער הענ-דעל אין דער אַראַבישער פּאָליטיק. די דער רעגירונג פון איראַק פון דער אַנ-דער נסיעה פון דעם מיניסטער-פּרעזי-דענט פון איראַק, נורי-פּאַשאַ, וועלכער האָט סוף מערץ בעזוכט ירושלים, און ...

טאַר, אויפ'ן סמך פון דעם בויט מען איצט די פאָלגענדיגע קאָמבינאַציע: עס ווערט געפּלאַנט ווידער אָפּצושטע-לען אין איהר אַלטען גלאַנץ די דינאַס-טיע פון'ם קעניג הוסיין. דער קעניג פייזאַל בעהערשט איצט איראַק; זיין ברודער אַבדאַלאַ — עבר-הירדן. איצט זאָל פראַנקרייך האָבען ברעה אַוועקצו-...

אין די גאַנצע קאָמבינאַציע איז און פאַר זיך אַן'אוטאָפּישע. עס קען קיינמאָל נישט קומען צו אַן'אַראַבישע פעדעראַ-ציע, און וואָס איז נוגע ספּעציעל סירי-יען, קען איך אייך פערזיכערן, אַז פראַנק-רייך האָט נישט ברעה „איינצוגלאַדען" אַלי צו פערנעמען דעם סירישען טראָן. פראַנקרייך האָט שוין איינמאָל געמאַכט ...

... בעפעלקערונג אויף אַן'אַנמעדריקונג מצד די מאַכטמעכטישע מלוכות. דאָס וואָלט געשטאַנען אין אַ פּאָליטישער סתירה צו דער גאַנצער טראַדיציאָנע-לער פראַנצויזישער פּאָליטיק אין ...

... זיין נסיעה אין מעקאַ. דער „יט"א"-קאָרעספּאָנדענט האָט געהאַט די מעגליכקייט אַנצופרעגען בייַ אַן'אַנגעזעהענער פראַנצויזישער פּער-זענליכקייט, וועגען די דאָזיגע קלאַנגען. זעלבסטפערשטענדליך, נייַן. קודם כל,

... אין אַ שטענדיגער קאַמף פאַר מאַכט און איינפלוס. אינ'ם יאָהר 1942 האָט איבן-סאַוד, מיט אַ שטילשווייגענדיגער הסכמה פון ענגלאַנד, פערטריבען פון מעקאַ דעם אַלטען קעניג הוסיין, וועלכער האָט זיך אָפּגעזאָגט פון'ם כסא-המלכות לטובת זיין עלטערן זוהן אַלי. אָבער אויך, ער האָט געמוזט פערלאָזען העדזשאַס. איבן סאַוד איז גע-וואָרען דער מעכטיגסטער הערשער אין אַראַביען און האָט געשוואוירען נישט צו רוהען, ביז ער וועט נישט בעפרייען אַלע מיטגלידער פון דער הוסיין-דינאַס-טיע פון זייערע טראָנען. דער צווייטער זוהן פון דעם אַלטען קעניג הוסיין, דער קעניג פון עבר-הירדן אַבדאַלאַ, האָט אַ משך פון די אַלע יאָהרען געהאַט אַ סך צרות פון די וואַהאַביען פון איבן-סאַוד, אויך דער דריטער זוהן דער קע-ניג פון איראַק, פייזאַל, האָט געהאַט אַ סך אויסצושטעהן פון דעם אַלטען פייַנד פון זיין הויז. דער פּרעזידענט-פּאַשאַ-מאַך, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען אין מעקאַ, מאַכט אַ סוף צו דער דאָזיגער ...

(ענדע — זייט 6)

אַ גרויסע צאָהל חסידים קומט פון אַמעריקאַ אויף די ימים-נוראים צו די רביים אין פּוילען

ניו-יאָרק. (יטא) צום ערשטען מאָל ווערט דאָ אָרגאַניזירט אַ מאַסען-נסיעה פון פרומע אַמעריקאַנער יודען אויף די ימים-נוראים צו די רביים אין פּוילען. די נסיעה ווערט אָרגאַניזירט אויף דעם גרויסען פּוילישען טראַנס-אַטלאַנטישען „פּאָלאָסקי" פון דער ...

רען פון ניו-יאָרק דעם 27. אויגוסט 1931 כדי רעכטצייטיג צו קומען פאַר די קו-מענדיגע ימים-נוראים און יערען טייל פון פּוילען. די אַנטיילנעהמער פון דער עקסקורסיע וועלען געניסען פון בעדייַ-טענדע הנחות אויף די פּוילישע באַהנען. דער דאַמפער קאָן אויפנעהמען 800 ...

... אין פּוילען בעזוכען די פּוילישע און פּוי-ליש-יודישע היסטאָרישע ערטער און קו-מען אין בעריהרונג מיט דער יודישער געזעלשאַפטליכקייט, כדי זיך צו בעקע-נען מיט דער לאַגע פון זייערע ברידער אין דער אַלטער היים.

—:0:—

העגרי מאָרגענטוי'ס 75-יעהריגער געבורטס-טאָג

ניו-יאָרק. (יטא) דאָ איז געפּייערט געוואָרען דער 75-יעהריגער גע-בורטס-טאָג פון הענרי מאָרגענטוי, דעם געוו. אַמעריקאַנער אַמבאַסאַדאָר פון טערקיי.

די פערוואַלטונג פון „בראָנקס-האָוז", וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען און ווערט אויסגעהאַלטען פון מאָרגענטוי'ען, האָט אָרגאַניזירט לכבוד איהם אַן'אויפ-נאַהמע. צו דער פייערונג זענען אָנגעקו-מען בעגריסונגען פון פּרעזידענט הובער, גובערנאַטאָר רוזוועלט, ...

... אַקס געזאָגט, וואָלט זיין יובילעאום גע-קאָנט פערוואַנדעלט ווערען אין אַ נאַ-ציאָנאַלע געשעהעניש, אָבער צוליב זיין בעשיידענקייט, ווערט די שמחה געפּייערט אויף אַ שטילען אופן אין פּראָנק-סער געמא.

מאָרגענטוי האָט אין קורצע ווערטער געדאַנקט זיינע פריינד.

הונדערטער יודען פערוואָרפען אין גרויסען מאָנגאָלישען מדבר

די יודען אין דער מאָנגאָלישער הויפּט-שטאָט, — דער האַנדעל מיט רויכוואַרג. — געפערליכע רייבער-באַנדעס אויף די וועגען. — ריזיגע שריט פון דער ציוויליזאַציע אין מאָנגאָליען. — דער שטאַרקער איינפלוס פון סאָוויעט-רוסלאַנד אויף דער פּאָליטיק און ווירטשאַפט פון לאַנד.

(ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזשער טאַגעבלאַט") :—: פון א. פאַנעוועזשער

... האָט פערלאַנגט, בעזונדערס הויך איז געשטאַנען אַרבייטס-געלד. אויפ'ן דאָזי-גען פאַן פון דער מאָנגאָלישער ווירק-ליכקייט האָט זיך געדרעהט דאָס גרויסע לעבען פון 3-4 הונדערט איינגעוואַנדער-טע פון'ם שכנ'ישען מזרח-סיביר און מאַנדזשוריען יודען בזי'ן זומער פון

(ענדע — זייט 6)

די אַנטיסעמיטען פערשטאַרקען זייער אַגיטאַציע בעת דער פּאַרלאַמענט-קאַמפּאַניע אין רומעניען

בוקאַרעשט. (יט"א), די אָפּאָ-זיציאָנעלע צייטונג „לופּטאַ" טיילט מיט, דאָס די טרויעריג-בערימטע יודען-העצערישע „אייזערנע גוואַרדיע" האָט פונאַנדערגעשיקט אַ צירקולאַר צו אַלע איהרע אָנהענגער נישט אָרויסצושטע-לען קיין געגען-קאַנדידאַטען אין די וואַהל-קרייזען, וואו עס קאַנדידירען ...

... מער אָפּמאַך צווישען דער רעגירונג און דער אַנטיסעמיטישער אָרגאַניזאַציע. אויך די אָנהענגער פון דער אַווערעסקו-פּאַרטיי זאָלען אין אַ רייהע קרייזען זיין האָבען פערשטענדיגט מיט די קוזיסטען.

„קוריערול איזראַעליט" טיילט מיט וועגען אַן'אומגעהויער פערשטאַרקטער קוזיסטישער אַגיטאַציע אין אַ רייהע גע-...

לאָדז · 11. מאַי 1931 · זון אויפגאַנג: 3.52 · זון אונטערגאַנג: 7.14

מאָנטאַג, כ״ד אייר תרצ״א · פ׳ במדבר

טאָג-כראָניק

2 זעלבסטמאָרדען

(ד) אויף גאַלעמביא 17 האָט זיך פער׳סמ׳ט מיט סיבלימאַט די 32-יעה-ריגע מיכאַלינא מושאַלקעוויטש.

די סיבה—פאַמיליען-סכסוכים

אויף ספאַצעראָווא 10 האָט זיך פער-גיפטעט מיט זאַלץ-זויערע דער 68-יעה-ריגער אַרבייטסלאָזער דאַבראָוואָלסקי.

פערוואונדעט בעת א געשלעג

(ד) אויף נאָוואָמיעסקא 10 איז ביי אַ געשלעג שטאַרק-פערוואונדעט געוואָרען דער 63-יעהריגער יאָסעל פאָזנאַנסקי, אַ מעקלער פון שקאָלנא 26. פאָגאָטאָוויע האָט איהם געגעבען די ערשטע הילף

דער גורל פון לאָדזער האַנדעלס-באַנק

קלאָגנעז, אַז די אונטערהאַנדלונגען מיט די ענגלישע באַנקירען זענען איבערגעריסען. — מיטוואָך זאָל ווערען בעוואוסט די רעזולטאַט

(:) דער קרעדיטאָרען-פערבאַנד פון לאָדזער האַנדעלס-באַנק האָט אָפּגעהאַל-טען אַן אַלגעמיינע מיטגלידער-פערזאַמ-לונג אין שייכות מיט דער נאָהענטער פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען, וואָס איז בעשטימט אויפ׳ן 16. מאַי.

אויף דער פערזאַמלונג איז בערוהרט געוואָרען די פראַגע וועגען די אונטער-האַנדלונגען צווישען די אַקציאָנערען מיט די ענגלישע קאַפּיטאַליסטען. ס׳איז בע-טאָנט געוואָרען, אַז די סאַנאַציע-פער-האַנדלונגען זענען איבערגעריסען געוואָ-רען, דערפאַר דאַרף מען זיך נישט לאָ-זען פערפיהרען מיט דער האָפנונג, אַז דער באַנקראָט פון לאָדזער האַנדעלס-באַנק וועט אויפגעלעזט ווערען.

כדי אָנצונעמען אַ שטעלונג צו דער געשאַפענער לאַגע איז צונויפגערופען גע-וואָרען אויפ׳ן 13. ד. ח. אַ נייע גרויסע פערזאַמלונג פון די גלויביגע קרעדיטאָ-רען.

דאַנגען פון אַנ׳אַנדערער קוועלע מעלדעט מען, אַז די ידיעה וועגען די פלומר׳שט איבערגעריסענע אונטערהאַנד-לונגען מיט די ענגלישע קאַפּיטאַליסטען שטימט נישט מיט׳ן אמת. פערקעהרט, די אונטערהאַנדלונגען געהען אָן און

היינט, מאָנטאַג ווערט ערוואַרט פון לאָנ-דאָן די רעצענזיע. אויף יעדען פאַל ווע-לען בײַז היינטיגען דינסטאָג-מיטוואָך די אונטערהאַנדלונגען מיט די ענגלענדער ענדגילטיג ערלעדיגט ווערען.

שוין בעוואָרענט פון אײַנפאַלען די ווענט אין די הײַזער אויף נאָוואָמיעסקאַ 28 און 30

דאָס אומגליק [illegible] ... הײַזער ... ווידער ... מער פון ... טאַרען. ... אינ-

טערווענציע, צו פערהיטען די הײַזער פון אײַנפאַלען, ווײַל ס׳איז פאַראַן אַ מורא, אַז די פונדאַמענטען זאָלען זיך ווײַטער נישט אַראָפּזעצען.

נאָכדעם, ווי די בעדראָהטע וואָנט ווע-לען זײַן בעוואָרענט געגען אײַנפאַלען זיך, וועלען ערשט די מויערער קענען צו-טרעטען אײַנצולעגען זײַ און דערבײַ גע-נוי צו קאָנטראָלירען די פונדאַמענטען.

ביז זונטאָג פאַרטאָגס האָבען מויערער און טישלער׳ס געאַרבײַט בײַם פער-פעסטיגען די ערטער פון די געפּלאַצטע וואַנד מיט קלעצער און שרויפען, כדי אַזוי אַרום צו פערפעסטיגען די גע-פּלאַצטע שטעלען פון ווײַטערדיגען ברע-כען זיך. די געפּלאַצטע ערטער זענען בעזונדערס בעוואָרענט געוואָרען מיט אײַזענס.

בײַם ווײַטערדיגען עוואַקואירען די לאָקאַטאָרען פון די בעדראָהטע הײַזער, האָט אויסגעבראָכען אַ פרישער פּאַניק, ווײַל אויף איבערראַשענדע אַנווײַזוי-

נען איז בעפאַלען אַ מורא, אַז אַט-אַט פאַלען אײַן די ווענט. די בוי-קאָמיסיעס בערוהיגען אָבער די איבערראַשענדע, ווײַל ס׳איז איצט נישטאָ קיין שום גרונד פאַר אַזאַ שרעק.

נישט געקוקט, וואָס געשטערן איז גע-ווען זונטאָג, זענען די אַרבײַטער צו פער-פעסטיגען די ווענט בסדר געפיהרט גע-וואָרען. אַז די דאָזיגע אַרבײַטען וועלען זײַן פערענדיגט, וועלען די בעדראָהטע ווענט צולעגט ווערען ביז׳ן פונדאַמענט.

אויף ר׳ שמעלקען איז מקוים געוואָרען „אווירא דארץ-ישראל מחכים“...

א חסידישער יוד קומט צוריק פון ארץ ישראל און וואַרפט אוועק ווייב און קינדער נעמט צו צירונג און מלבושים און וואוינט מיט א „קאַכאַנקע“. — דער ראַבינאַט שיקט צו איהם אַ איסור און ר׳ שמעלקע זאָגט זיך אָפּ אויס

(—) שמעלקע פּאָמעראַנץ, אַ חסי-דישער יוד פון די מיטעלע יאָהרען, האָט געוואוינט מיט זײַן פרוי ראָכעל 22 יאָהר. געהאַט 4 קינדער, דער עלטסטער זיהן איז שוין היינט אַ חתן-בחור. אַ״י ווי זײַן מסחר אין דער קאָרפּ-בראַנזשע איז גיגאַנגען נישט פונגעלדיג, איז זיך ר׳ שמעלקע מישב און אין יאָהר 1925 פאָהרט ער אוועק קיין ארץ ישראל.

אין א״י האָט זיך אָבער ר׳ שמעלקע דערמאָנט, אַז „אחרא דארץ ישראל מחכים“, נאָר קלוגער געוואָרען איז ער ערשט דווקא נאָכ׳ן צוריקקומען פון א״י; ער איז דאָן געוואָרען גאָר אַנ׳אַנ-דערער. גענומען פערנאַכלעסיגען ווײַב און קינדער. וואָס אַמאָל איז ער שפּע-טער אַהיימגעקומען, אַזוי לאַנג, ביז ער האָט אינגאַנצען פערגעסען דעם אַדרעס פון דער אַלטער וואוינונג און אויפגע-הערט בכלל אַהיימצוקומען.

זעהענדיג דעם שינוי, האָט דאָס ווײַב גענומען חוקר ודורש צו זײַן די סבות, ביז זי האָט ענדליך זיך דערוואוסט, אַז אַהר מאַן, ר׳ שמעלקע, האָט נישט מעהר און נישט וועניגער, ווי אַ „קאַ-כאַנקע“, אַ גרושה אויף אַלעקסאַנדער נאָס, און דאָרט בײַ דער גרושה געפינט עם ר׳ שמעלקע אַ „טרייסט“ צו זײַנע ראָמאַנטישע געפיהלען...

וואָלט אפשר די פרוי בעהאַלטען די שאַנד, איז אָבער געשעהן אַ מעשה, וואָס עס האָט שוין די פרוי און קינדער אַרויסגעבראַכט פון גלײַכגעוויכט. און אַ שעהנעם פריהמאָרגען איז ר׳ שמעלקע געקומען אין דער פרוי׳ס וואוינונג מיט צוויי טרעגער׳ס, און אַרויסגענומען אַלץ. וואָס עס האָט זיך געפונען אין דער שטוב: זילבער, צירונג, מלבושים און אַנדערע ווערט-זאַכען. עס האָט נישט געהאָלפען קיין וויינען און בעטען, ער האָט זיך גענומען דאָס זײַניגע און אַוועק.

נאָך דעם אָפּגעטויטעם שטיקעל אַר-בײַט, איז ער ווידער געקומען אַהים און

דער פערליבטער ר׳ שמעלקע נעמט זיך דערוויַיל נישט שטאַרק איבער מיט׳ן איסור, און לעבט זיך דערווייל מיט זײַן „פלגש“.

דער פרוי דערלאַנגט א פעקעלע מיט׳ן אויסרייד, אַז דאָס האָט ער געפונען צווישען די זאַכען, און גיט עס איהר אָפּ.

די פרוי האָט זיך אָנגעשטויסען, אַז דערמיט איז ער אויסען עפּעס אַ שמד-שטיק און דאָס פעקעלע נישט גענומען. אויב די האָסט אַלץ גענומען, — האָט זי געענטפערט, — מאַ נעם שוין דיר דאָס אויך. ס׳פערשטעהט זיך, אַז אין „פעקעלע“ איז געווען אַ גט.

די פרוי ראָכעל, וועלכע האָט די גאַנ-צע צײַט די חרפה בעהאַלטען און דעם פינסטערן סוד נישט אַרויסגעלאָזט פון די פיר ווענט, האָט ענדליך בעשלאָסען די מעשה צו ענטפּלעקען, כדי אַזוי אַרום צו דעמאַסקירען דעם שעהנעם חסידי-שען יוד, וואָס האָט א פרוי מיט דער-וואַקסענע קינדער, און געהט חתונה האָבען מיט אַ צווייטער, אין דער צײַט. ווען די ערשטע איז נישט געג׳טעט. זי האָט זיך צו ערשט געוואָנדען צום הרב פיי-נער.

מיט עטליכע טעג צוריק האָט דער ראַבינאַט געשיקט צו ר׳ שמעלקען, ער זאָל קומען לדין. ער איז טאַקע געקומען. אויף דער פראַגע: פאַרוואָס ער האָט אַזוי געטון, האָט ער געענטפערט: אַזוי האָב איך געוואָלט, און פאַרוואָס איז די גרושה נישט געקומען, האָט ער געענט-פערט תוצפה׳דיג: זי איז נישט געקומען און וועט נישט קומען. מיט די ווערטער איז ער אַרויס פון בית-דין-שטוב.

זעהענדיג, מיט וואָסערען פויגעל מען האָט צו טון, האָט דער ראַבינאַט צוגע-שיקט צו ר׳ שמעלקען אַנ׳איסור, אין וועלכען עס ווערט איהם געאָסרט צו וואוינען מיט דער גרושה אסתר איטע. דעם איסור האָבען אונטערגעשריבען די רבנים פיינער, סגל, פּלײַשהאַקער, באַ-רענשטײַן און ווײַס.

בעריהמטע יודישע אַרטיסטען פון אַמעריקע

קומען היינטיגען זומער קיין לאָדז

ווי אונזער ניו-יאָרקער קאָרעספּאָנ-דענט ג. אײַזנער מעלדעט אונז מיט, גרייט זיך אַ גאַנצע רייה אַמעריקאַנער יו-דישע סטאַרען אויף אַ רייזע קיין לאָדז. צווישען אַנדערע האָבען שוין ערלעדיגט זייערע פאָרמאַליטעטען די בעקאַנטע יו-דישע אַרטיסטען: א. לעבעדיעוו, עמי-

ליא אַדלער, פּסח׳קע בורשטיין, מאָגס. בערטא גערסטין, יעקב יוליוס נאַטאַנסאָן, קיסטין און ווי מיר זעהען, וועלען מיר פּרוב האָבען נאָך לײַטישע עס איז נאָר אַ פראַגע: וואו שפּילען?

גזירה פון זונטאָג-[...] זאָל געמילדערט ווערען

(—) די לאָדזער ווירטשאַפטליכע קרײַ-זען האָבען ערהאַלטען אַ ידיעה, אַז די רעגירונג גרייט איצט צו אַ ניי געזעץ, וואָס זאָל רעגולירן די האַנדעלס-שעה׳ן אין די געשעפטען.

לויט׳ן נייעם פּראָיעקט געשעפטען אין זונטאָג אין געשלאָסען נאָר אויף דער אין די קירכען קומען פאַר דינסטען.

90-יעהריגער יוד. רעקרוט

הומאָריסטישע געשיכטע בײַם איצטיגען פ[...]

(ד) בײַם היי-יעהריגען פּאָבאָר איז זיך פערלאָפען אַזאַ הומאָריסטישע גע-שיכטע.

אויף שענקעוויטש 97 וואוינט דער 90-יעהריגער אליהו לעווין, וועלכער האָט שוין לערך אַ שאָק אייניקלעך צו לאַנגע יאָהרען און אַ העלפט פון זיי טראָגען אַנ׳ענגליכען נאָמען צו זײַנעם.

מיט אַ פּאָר טעג צוריק הא[...] זקן איבערגעגעבען אַ א[...] פון פ. ק. או., ער זאָל זי[...] צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע. האָט באַין ברירה מיטגעמאַ[...] „צעדור“ און איז, פערשטעה[...] פרייט געוואָרען פון פּאָ[...] קאַטעגאָריע.

די „גאַז-אַטאַקע“ אין לאָדז

(ד) אויפ׳ן פּרייהייטס-פּלאַץ זענען נעכטען 4 נאָכמיטאָג פאָרגעקומען פּראָ-בען פון אַ גאַז-אַטאַקע, די „גאַז-מלחמה“ איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורכ׳ן שיסער פערבאַנד. אַנ׳אָפּטיילונג „סטשעלצעס“

האָבען, אימפּראָוויזירענד[...] אַטאַקע, אָנגעטון מאַסקעס[...] ווי אַזוי מען דאַרף זיך פ[...] גען דער גאַז-פערגיפטונג.

פּאָבאָר 1910

היינט, מאָנטאַג דאַרפען שטעלען פון יאָהרגאַנג 1910 קאָמיסיע 1 (זאַקאָנטנאַ 82 [...] מיסאַריאַט K I. ביז Krz

פאַר דער קאָמיסיע 2 (אָגר[...] פון 1. קאָמיסאַריאַט.

P S Sz Sch

פאַר דער קאָמיסיע 3 (א[...] טשושקי 21) דאַרפען שטעה[...] ראַטשעניעס“ פון יאָהרגאַנ[...] 3. קאָמיסאַריאַט —

D, E, F, G, H, Ch, I.

מאָרגען דינסטאָג דאַרפען שטעלען פון יאָהרגאַנג 1910 קאָמיסיע 1 (זאַקאָנטנאַ 82 [...] מיסאַריאַט — K ביז Ko [...]

פאַר דער קאָמיסיע 2 (אָגר[...] פון 1. קאָמיסאַריאַט.

Cn, Ł, N, U, Z, Z.

פאַר דער קאָמיסיע 3 (א[...] טשושקי 21) דאַרפען שטעה[...] ראַטשעניעס“ — פון יאָהרגאַנ[...] 3. קאָמיסאַריאַט — K. N.

די פּאָבאָר-פּליכטיגע [...] זיך מיטנעמען זייערע פערזע[...] קומענטען און די בעשטעט[...] זיי זענען אַריינגעצויגען גע[...] די פּ׳ באָר-ליסטעס.

אויסשטעלונג אין איטאַליען

דער איטאַליענישער קאָנסול אין לאָדז מעלדעט מיט, אַז פון 6. ביז׳ן 21. אויגוסט ד. י. וועט אין באַרי (איטאַליען) פאָר-קומען אַנ׳אינטערנאַציאָנאַלע אויסשטע-לונג פון פּראָבען און מוסטערן, ווי אויך אַ יריד. די יריד׳ן אין באַרי שפּילען אַ גרויסע ראָל אין סחורות-אויסטויש צווי-שען די מערב-אייראָפּעאישע לענדער און דעם נאָהענטען מזרח. אַ רייהע לאָדזער טעקסטיל-פירמעס שטעהען שוין לאַנג אין קאָנטאַקט מיט אונטערנעהמער אין באַרי.

יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע“

נאַרוטאָוויטשאַ № 20 · לייטונג: א. בעזמאַ.

גאַסטשפּילען פון וואַרשאָווער „סקאַלאַ“-טעאַטער

משה ליפּמאַן

יט׳ן אַנטייל פון בעריהמטען אַרטיסט און רעזשיסער ליבלינג פון לאָדזער פּובליקום

היינט מאָנטאַג, 9 אָוועגט צום לעצטען מאָל, צו ביליגע פּרייזען פון 80 גר. ביז 2.50

צום ערשטען מאָל אין לאָדז ה. י. לייוויק׳ס לעצטע מייסטערווערק. די שטאַרק-עמאָציאָנעלע פּיעסע אין 6 בילדער

הערש לעקערט

רעזשי משה ליפּמאַן

1 בילד: אין קעלער-שטוב ביי הערשקע
2 „ אין דער קאָנספּיראַטיווער דירה
3 „ אויפן ווילנער שול-הויף דעם 1 מאַי
4 בילד: די געשמיסענע
5 „ דער שאָס אויפן צאַרישן גובערנאַטאָר
6 „ די עקזעקוציע איבער הערשקע

פאַר די היינטדיגע פּאָרשטעלונג, וועט ראַטמאַן ליכטענשטיין האַלטען אַ רעפעראַט וועגען די פּיעסע הערש לעקערט

מאָנטאַג פּאָפּולערע פּרייזען פון 80 גר.

דינסטאָג — צום ערשטען מאָל אין לאָדז מיט משה ליפּמאַן **דער אייביגער נאַר** אין 3 אַקטען

געשפּילט געוואָרן אין וואַרשאַ ביז 100 מאָל נאָכאַנאַנד. פּרייזן פון 50 גר.—1.50

בעמערקונג: אום אויסצומיידען אַ געדראַנג ביי דער קאַסע בעט די דירעקציע זיך פערזאָרגען פריהער מיט בילעטען.

דער אַנסאַמבל אין וועלכען ס׳געפינען זיך די בעסטע כוחות:

פרויען: נאַטאַליאַ ליפּמאַן, באַרסקאַ-פישער, עני ליטאַן, מ. קייזעראָוויטש, ליאַלאַ יאַקובאָוויטש, מענער: משה ליפּמאַן, שמחה ווינטרויב, סעם בראָנעצקי, יעקב פישער, ניסן צווייג, אהרן אייזענבערג, מ. וויכער, ש. קראַנץ און הערמאַן פישער.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער „פילהאַרמאָניע“.

בעמ.: וואוילטעטיגע פּאָרשטעלונגען ווערען פערקויפט צו מעסיגע פּרייזען.

אין קאַמף פון לײַדענשאַפטען

ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

(8-טע פּאָרטזעצונג)

ער האָט שוין אַרויסגעשטעלט דעם פוס אויף דעם ערשטען טרעפּעל, ווי עס איז צונעפּאַלען צו דער לייטער עטעס אַנ׳אַלטע פרוי און פערברעכענדיג די הענד, האָט זי אויסגערופען:

— זוהן, מײַן טייערער זוהן! טו עס נישט! אויב דו ווילסט נישט אין זיגען האָבען דײַן אײגען לעבען, טאָ גיב אַ טראַכט פון מיר, דײַן מאַמע. ווערמען דו האַלסט אויס דו ווערסט אומקומען! געה נישט!

— מאַמע! איך מוז ראַטעווען די מענשען! איך קען נישט אַנדערש האַנדלען! גאָט וועט העלפען. ווערסט זעהן!

דער יונגער מענש האָט שוין אויף קיינעם נישט גע-לענט קיין אַכט און האָט גענומען קלעטערן אויף דער לייטער.

— דאַוויד האָוואַרט! — האָט דער פּאָליציאַנט אויסגע-רופען. — איך האָב נישט דעה איך צוצורעדען צו אײַער טאַט, אָבער אויב איהר ווילט פאַקטיש העלפען, מוזט איהר נעהן וואָס שנעלער!

דאַוויד האָט גענומען קלעטערן וואָס אַמאָל העכער און העכער.

אונטען, אין המון, האָט מען געבעטען פאַר איהם:

— ער זאָל נאָר כאָטש אָנקומען! דאָס פײַער זאָל איהם נאָר נישט שאַטען!

דער יונגערמאַן איז שוין אָנגעקומען צום פענסטער פון העכסטען שטאָק.

דער רויך האָט איהם געשטיקט, דאָס פײַער האָט איהם נעבראָמען, אָבער ער איז נישט צוריקגעגאַנגען. ער מוז אָנקומען!

ער איז אַרײַן דורכ׳ן פענסטער אין ברענענדיגען הויז. ער איז אַרײַן אינמיטען. אויף דער ערד, אויף אַ די-

וואַן, איז געלעגען אַ בלאָנדינקע, אָנגעטון בלויז אין די געהאַפטענע וועש. איהר פּנים איז געווען אַזוי בלאַס, ווי דאָס העמד און איהרע גאָלדענע האָר זענען איהר געווען אַראָפּגעהאַנגען איבער׳ן האַלדז.

דאַוויד האָט נישט אַ סך געקלערט. דער רויך האָט איהם געביסען די אויגען, דאָס פײַער האָט איהם געטרענט און געשטיקט, אָבער ער איז צוגעלאָפען צו דער ליגענדי-גער פרוי, האָט זי גענומען אויף בײַדע הענד און זי אַ וואָרף געטון אויפ׳ן אַקסעל.

ער איז צוגעלאָפען מיט איהר צום פענסטער. אָבער דאָ איז שוין נישט געווען קיין אַרויסגאַנג. דאָס פײַער האָט זיך אויפגעהויבען אַזוי שטאַרק, אַז אפילו די לייטער איז געשטאַנען אין פלאַמען. צוריקגעהן מיט דעם זעלבען וועג, אויף וועלכען ער איז געקומען, האָט ער נישט געקענט.

— וואָס טוט מען איצט? ווי אַזוי געהט מען אַרויס?

עס איז דערווײַל געבליבען איין אויסוועג: אַרויסקרי-גען זיך אויפ׳ן דאַך, כדי נישט דערשטיקט צו ווערען פון דעם רויך און פון דער היץ.

וואָס-אַמאָל געדיכטער האָט איהם אַרומגערינגעלט דער רויך און די פלאַמען זענען וואָס-אַמאָל נעהנטער אָנגעקומען.

דאַוויד האָט אַרום זיך שוין גאָרנישט געזעהן. בלויז פון צײַט צו צײַט. האָבען אַ בלענד געטון פאַר זײַנע אויגען די רויטע פײַער-צונגען.

מיט גרויס שוועריגקייטען, טאַפּענדיג מיט די פינגער, איז דאַוויד געגאַנגען פאָראויס. ער האָט ענדליך געפונען אַנ׳אויסגאַנג פון דעם פיערדיגען צימער און איז אַרײַנגע-קומען אין קאָרידאָר.

— גאָט צו דאַנק, — האָט דאַוויד אָפּגעזיפצט. — איך האָף, אַז איך וועל געפינען די טרעפּען, וואָס וועלען מיך

פיהרען צום בוידעם.

ער האָט גערן געוואָלט זיך אָנשפּאַרען מיט איין האַנד אָן דער וואַנד, אָבער ער האָט דאָס נישט געקענט זיך ער-לויבען. ער האָט מיט בײַדע הענד געמוזט אָנהאַלטען די פער׳חלש׳טע פרוי.

אָבער ווי שווער זי איז! ער וואָלט בלויז געוואָלט אַ מינוט אַראָפּנעמען די לאַסט, כדי זיך אָפּצורוהען אַ ווײַלע. ער האָט אָבער געוואוסט, אַז ער טאָר דאָס נישט טון.

אַנ׳ערשעפּטער, אַ מידער איז דאַוויד ווײַטער געגאַנגען.

— איך מוז זי ראַטעווען! עס וועט זיך מיר אײַנגע-בען!—האָט ער פערקריצט די צײַן און איז געגאַנגען.

— אָט זענען די טרעפּען!—האָט ער מיט פרייד אויס-גערופען. ער האָט פערשטאַנען, אַז די דאָזיגע טרעפּען פיהרען צום בוידעם. ער האָט אַרויפגעשטעלט אויף זיי אַ פוס און ער איז געוואָרען שטאַרק דערשראָקען. ער האָט דערשפּירט, אַז די טרעפּען זענען פון האָלץ.

— איך מוז זיך אײַלען, ווײַל דאָס פײַער קען אַרומ-כאַפּען אויך די טרעפּען.

אַנ׳אײַנגעבויגענער אונטער דער לאַסט פון דער פרוי׳ס קערפּער, איז ער שווער געגאַנגען אויף די טרעפּען, שלע-פּענדיג אונטער זיך אַ פוס נאָך אַ פוס.

דאָס פײַער איז אָבער נישט געשטאַנען לעדיג, האָט זיך צוגעקריגען צום בוידעם און אין קנוילען רויך איז עס געלאָפען פריהער פאַר דאַוויד׳ן צום בוידעם.

די פײַער-צונגען האָט אָנגעכאַפּט די טרעפּען, וואָס האָבען גענומען ברענען.

צום גליק האָט דאַוויד דאָס נישט בעמערקט.

ער האָט נישט געקוקט אונטער זיך, די גאַנצע אויפ-מערקזאַמקייט האָט ער געלעגט אויף דעם טייל פון די טרעפּען, וואָס ער האָט נאָך געדאַרפט דורכגעהן.

די כחות האָבען איהם אָפּגעלאָזט.

דער רויך האָט נישט אויפגעהערט צו שטיקען און דאָס פײַער צו ברענען.

— נאָך אַ ביסעל, נאָך אַ פּאָר טריט און איך וועל זײַן געראַטעוועט!

ער האָט זיך ענדליך אַרויפגעקריגען אויפ׳ן בוידעם.

ער האָט פרייער אָפּגעאָטעמט. דאָס פײַער איז נישט אַהערגעקומען.

ער האָט זיך אַרומגעקוקט.

— איך מוז אַרויף אויפ׳ן דאַך, — האָט ער זיך אַליין. — אָבער ווי אַזוי? דאָס לאָך איז אַ קליין מענש קען אַדורך און איך טראָג דאָך נאָך

דאַוויד האָט אַוועקגעלעגט די פער׳חלש׳טע האָט געזוכט אַ גרעסערע עפענונג צום דאַך. ער זוכט עפּעס אַ געגענשטאַנד גרעסער צו מאַכען ער האָט זיך אומגעקוקט, ער האָט געזוכט אַ קעסטעל, אָדער אַנ׳אַנדערע זאַך, אויף וועלכער זיך געקענט אַרויפשטעלען.

ער האָט אָבער גאָרנישט בעמערקט.

ער האָט גענומען געהן און זוכען אין ער האָט געפונען די לייטער פון קוימענקערער. א שלעפּ געטון. ער האָט זי אוועקגעשטעלט פון די עפענונגען אין דאַך, און ער איז אַזוי געגאַנגען אויף איהר, אַז דער קאָפּ האָט זיך איהם מישט.

ער האָט זיך אַ קלאַפּ געטון אין קאָפּ. ער געלעגט קיין אַכט אויפ׳ן קלאַפּ. ער האָט אויסגע דעם קאָפּ און אַרײַנגעאָטעמט לופט. ער האָט געפיהלט שטאַרק.

— און איצט ווײַטער!

דאַוויד האָט אָנגעשפּאַרט די הענד, האָט אַ דעם קאָפּ און די אַקסלען און האָט געפּרוווט דעם דאַך. עטליכע האַסטיגע שטויסען און דער זיך גענומען אונטערגעבען.

די עפענונג איז געוואָרען וואָס-אַמאָל גרעסער, אַ געשרײַ פון פרייד האָט זיך אַרויסגעריסען פון זײַן מויל.

ער איז שנעל צו צו דער לייטער, וואו ער האָט אַוועקגעלעגט די פער׳חלש׳טע פרוי.

(פאָרטזעצונג קומט)

30 ליסטעס צו די קהלה־וואהלען

די ציוניסטישע ליסטע האט בעקומען דעם נומער 12

נעכטען פון גאנץ פריה איז אין לאד־זער קהלה־שטוב געווען גאר לעבעדיג. עס האט זיך געריישט און געטומעלט ארום די פארשטעהענדע קהלה־וואהלען. ס'זענען געקומען און ס'זענען געגאנגען דעלעגאטען און פערטרעטער־מיטגליעדער פון די בעזונדערע ריכטונגען און גרופי־רונגען, וועלכע האבען געבראכט קאנדי־דאטען־ליסטעס. געהאנדעלט זיך וועגן די „ניכטיגע" פון זייערע ליסטעס און אפגעווארט, וואס אנדערע וועלען זאגען אזוי וואסערע נומערן אנדערע וועלען בע־קומען.

אין צימער פון הער וואהל־קאמיסיע איז אנגעגאנגען די דעצידירענדע ארבייט. דער „גלאווניער" אפנעמער פון די ליס־טעס איז געווען ה' בערגער. ער האט בע־שטימט די נומערן. ביי איהם האט מען עס געראטען נישט צו געבען א ליסטע דעם שלימזלדיגען נומער 13, וואס אלע גרופירונגען האבען געוואלט אויסצומיידען, כאטש ביי יודען איז די ציפער „13" גאר נישט שלימזלדיג.

ביז 12 בייטאג זענען ארייגעטראגען געווארען א גאנצע רייה ליסטעס פון גרו־פען און פארטייען. די הויפט־צדדים, די ציוניסטען און „אגודה", האבען געווארט אויפ'ן סאמע לעצט.

נומער 1 איז, ווי בעוואוסט, ארייג־געטראגען געווארען נאך סוף פארגע וואך. די ליסטע איז געווען א חסידישע, ווי מען שמועסט אנ'אגודה'שע, זי איז אבער געווארען געפסל'ט צוליב פאר־מעלע טעמים. מסתמא האט מען אזוי געוואלט.

די צווייטע ליסטע איז נעכטען ארייג־געטראגען געווארען צו דעם אלט־שטעט־שען וואהל־קאמיטעט. בראש פון דער ליסטע שטעהט ה' גרשון וואלמאן. די ליסטע איז, אלזא, פון אגודה'שער בע־פארבונג. די ליסטע האט בעקומען דעם נומער 2.

דעם נומער 3 האט בעקומען די פיק־טיווע פועלי־ציוניסטישע (לינקע) ליס־טע.

דאס אייגענע איז געווען מיט'ן נומער 4. דער מיין איז געווען, כדי אזוי ארום זיך צו זיכערן דעם נומער 5 פאר דער פועלי־ציוניסטישער ליסטע (לינקע) מיט ה' בראנד אין דער שפיץ.

דעם נומער 6, 7, 8, האבען בעקומען די קאנדידאטען־ליסטעס פון די פאל־קיסטען און זייערע קרובה'שע ארגאני־זאציעס, ווי קליינהענדלער א. א.

קיין קאנדידאטען־ליסטע נומער 9 איז צוליב געוויסע טעמים נישטא. ווייל די 9 קאן פערטוישט ווערען אויף 6.

דעם נומער 10 האט בעקומען די קאנדידאטען־ליסטע פון ווירטשאפטלי־כען בלאק מיט יוליוש לעווינשטיין בראש.

דעם נומער 11 האט בעקומען א פיק־טיווע ציוניסטישע ליסטע.

די פאקטישע ציוניסטישע ליסטע האט בעקומען דעם נומער 12.

אויף די ערשטע פלעצער פון די ליס־טע פיגורירען: מ. ח. רומקאווסקי, לאווי־ניק אלעקסאנדער יאעל, משה לימאן, ס. פוסט, קלמן לעווענטאל, וואלף האל־בערשטאט, יונה ראזען, ל. אגריסאן, מ. קירשבוים, פ. גערשאווסקי, מ. קאץ, יול־יאן וואלף, מ. מינץ, אינזש. י. זעלינסקי, רעד. ע. האמבורסקי, מיכאל פלאטא, יעקב דעגענשטיין, פ. ל. לאנדאו, יעקב שמערן, ז. לייבאוויטש, שמואל לעוו, י. פיקעלני, יוסף זשורקאווסקי, מ. בארט־נער, ש. זילבערשטארם, ש. רייכמאן א. א. אויפ'ן לעצטען פלאץ פון דער ליסטע פיגורירט דער ד"ר ראזענבלאט.

דעם נומער 13 האבען זיך אויסגע־קליבען די פעראייניגטע ראדאמשער חסי־דים און בעלי־בתישע יודען, בראש פון דער ליסטע שטעהט ה' משה בענדעל, וויצע־פרעזעס פון קליינהענדלער פער־איין אגראדאווא 31 און ישעיה מאיר וועלטפרייד.

• • •

זונטאג 10 אזייגער האט זיך געענדיגט דער טערמין פון אנגעמען ליסטעס. בסך הכל זענען נאך ארייגעטראגען געווארען פאלגענדע ליסטעס.

14) פיקטיווע ליסטע פון „מזרחי".

15) ציון. ארב. בלאק „התאחדות" מיט די ה"ה ד"ר ש. שווינג, גרשון ליב־מענשטיין און ד"ר גיביאנסקי בראש.

16) רעליגיעז־נאציאנאלער בלאק „מזרחי" מיט די ה"ה ש. בודזינער, וואלף זילבערשטיין, י. מ. ביאלער, א. א. אסט בראש.

17) ציון. האנדוו. ר. האפטמאן, מארק פיין, חנא קאמינסקי, מאיר צאריסקי

18) „אגודה" — ל. מינצבערג, בינם לעווין, ש. שוואטלאווסקי, שלום ביאלער יאנקעל זענדענוואורם, משה צעדערבוים, דוד שטאהל, פישעל ליבערמאן, א. פרי־מאצקי, א. פ"ץ, ח. מ. ליבערמאן און יוסף פארבשטיין און לאזער גרשוי פרי־העגזאן און ה. בערגער (אלס 50־טער) שליסט די ליסטע.

19) „אגודה" פון גייער'ס ראיאן — אברהם פ"ץ.

20—23) פיקטיווע ליסטעס

24) „פועלי אמוני ישראל" — דוד הערש זילבערשטיין, זעקב צעדערבוים און י. פילויער.

25) ציוניסטישע ליסטע פון גייער'ס ראיאן — מאיר פלאצקער.

26) סטריקאווער חסידים — מרדכי מענדעל זאמערפעלד.

27) אלטשטעטל'שע ליסטע — אנ־טעל ווידאווסקי

28) באלוט ראדאגאשטשער און זו־גארד — שלמה פרידמאן.

29) די אונפארטייאישע רעליגיעזע יודען (אלעקסאנדערער חסידים) מיט די ה"ה שמחה אפפערבוים, בנימין רום, י. מ. וואידיסלאווסקי לייבוש ראזענבערג, חיים גאלדבלאט.

30) דת ועבודה — אברהם שמואל וואלפיש.

ס'זענען, אלזא, געווארען ארייגעגע־טראגען 30 ליסטעס, דערונטער א צענד פיקטיווע און איניגע דעמאנסטראטיווע.

„יעאס" אויסגעזוכטע קרובים פון לאדזער יודען.

די לאדזער אפטיילונג פון „יעאס" האט דערהאלטען תשובות פון איהרע אויסלענדישע ארגאניזאציעס פאר פאל־גענדע קרובים־זוכער: שמואל ליפינסקי, יעקב פינקעלשטיין, סאלא זאנדמאן, משה ברוך שישער, שלמה קיצאווסקי, פייגע וויידענבוים, אברהם ווארדמאן, פערל נייבערגער, חנה ראטשטיין, רחל לאה צנאך, אסתר ראזענטאל, קאפעל לאכמאן, צביה מיאדאווא. רפאל קאגאן, טויבע ליבערשטיין, אברהם רידלער, מינדל שניידער, ראזענפעלד דבורה־פריווע, זעליג גרינפעלד, ביילא זלאט־ניצקא, משה וואלף.

די אויבענדערמאנטע דארפען קומען אין ביורא פון „יעאס" (קילינסקי 49) פון 10—2 פארמיטאג.

אריגינעלער דעגענעראט

(ד) די פאליציי האט פערהאלטען א דעגענעראט, וועלכער האט זיך „פרע־זענטירט" מיט זיין ערוה פאר פרויען ביי די טראמוויי־סטאציעס.

אונטער דער גילאטינע פון שטייער־עקזעקוציעס

נאך פאר'ן צאהלונגס־טערמין פון שטייער מאכט מען זאיענטשעס פון אומזאץ־שטייער

דער 4־טער שטייער־אמט אין לאדז האט איינגעפיהרט א מאדערנעם סיסטעם פון „פערזיכערן" זייערע חובות פאר די שולדיגע שטייערן. דאס סיסטעם איז דורכגעפיהרט געווארען אויף אזא אופן, אז די צאהל צעטלען זענען איבערגעגע־בען געווארען די שטייער־צאהלער דורך די סעקוועסטראטארען, וועלכע האבען גלייכצייטיג ביים אפגעבען „נאקאזען", דורכגעפיהרט א „זאיענטשע" אויפ'ן אויסגעמאסטענעם שטייער.

הגם דער באוגעשריבענער טערמין פון איינצאהלען דעם אומזאץ־שטייער פאלט אפ ערשט דעם 15 מאי, איז דאס מאכען „זאיענטשעס" לגמרי נישט בע־גרינדעט און נישט בערעכטיגט.

לויט די פערפליכטענדען פארשריפ־טען וועגען צוואנגס־איינמאהנונג פון שטייערן, קאן מען מאכען אנ'עקזעקוציע אויף די שטייער־סומען ערשט דאן, ווען דער שטייער איז נישט איינגעצאהלט געווארען צו דער צייט. אבער דער שטייער־צאהלער איז שוין שולדיג געלד פאר שטייערן.

נאר אין אויסנאהמס־פאלען, למשל, ווען דער שטייער־צאהלער אנטלויפט פון אויסלאנד, ער פערקויפט ספעציעל זיינע קאסטבארע חפצים, — ערלויבט די פי־נאנץ־אינסטרוקציע צו פערזיכערן די שטייער־סומע נאך פאר'ן צאהלונגס־טערמין.

די טאקטיק פון דעם דערמאנטען לאדזער פינאנץ־אמט ווערט אבער איצט אנגעווענדעט, אפילו לגבי אזעלכע שטייער־צאהלער, וועלכע בעזיצען אייגענע הייזער און זענען גארנישט שולדיג פאר שטייערן.

לעצטענס האבען אפילו שוין פאסירט פאלען, ווען מען האט זיך נישט בעגנוגנט מיט מאכען א זאיענטשע פאר'ן צאהלונגס־טערמין, נאר מען האט גע־פרובט צוצונעמען סחורות און זיי אוועק־פיהרען (אלס גאראנטיע) אין סעקוועס־טראציע־מאגאזין ארויין.

אזא האנדלונג איז גורם אומזיסטע קאסטען אפילו פאר מערמעגליכע שטייער־צאהלער און דאס טאר נישט ווערען גע־דולדעט.

קאנפערענץ פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל

מיט'ן אנטייל פון דעלעגאט פון „הסתדרות מ. ניישטאט

אין לאקאל פון „וויזא" איז פארגעקו־מען א קאנפערענץ, געווידמעט די פראָ־בלעמען פונם ארבייטענדיגען ארץ ישראל וועלכע איז איינגעאָרדענט געווארען מיט'ן בעזוך פונם דעלעגאט פון דער אלגע־מיינער יודישער ארבייטער־ארגאניזאציע אין א"י ה' מ. ניישטאט, וועלכער האט דא אנגעפיהרט מיט דער פינאנציעלער אקציע לטובת די אינסטיטוציעס פון דער „הסתדרות". די קאנפערענץ, צו וועלכער ס'זענען געקומען א רייה אנגע־זעהענע און אנפיהרענדיגע פערזאנען פון דער לאדזער געזעלשאפטליכקייט, האט געעפענט רעד. יוסף לעווי.

ד"ר א. מארטאקאווער האט פארגע־שטעלט אין אלגעמיינע שטריכען דעם מצב אין ציוניזם, וועלכער פערפליכטעט דווקא, אז אלע גרעסערע קרייזען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג זאל זיך גרופירען אין די ארבייטס־ציוניסטישע רייהען, ווייל די דאזיגע רייהען זענען די טרעגער פון דער ציוניסטישער פער־ווירקליכונג.

דערנאך האלט ה' מלך ניישטאט אנ־אויספיהרליכען רעפעראט וועגען דער טעטיגקייט פון דער „הסתדרות". מיט א רייהע אינטערעסאנטע ציפערן און פאק־טען בעווייזט ער, אז די ארבייטער־שאפט האט מיט איהר איניציאטיוו און אנ־שטרענגונג געשאפען אין א"י — אפילו אין די שווערסטע צייטען — אויבגעוועג ווערטען פאר'ן יודישען פאלק, וועלכע דינען אלס קוואל פון בעוואוסונג פונ'ם גאנצען יודישען לעבען. כדי די טעטיג־קייט פון די ארבייטער־אינסטיטוציעס זאלען קאנען פארטגעזעצט ווערען און זיך אנטוויקלען אין דער דאזיגער ריכ־טונג, איז נויטיג, אז ברייטערע יודישע קרייזען זאלען פסדר שטיצען דעם פי־נאנץ־אינסטרומענט פון דער „הסתדרות" — די קופת פועלי א"י (קפא"י).

רעד. יוסף לעווי, וויזט אן אויף דער גרויסער בעדייטונג פון דער אקציע לטובת די אינסטיטוציעס פון דער „הסתדרות", פון דער ציוניסטיש־דער־ציערישען שטאנדפונקט.

א לענגערע אינטערעסאנטע רעדע האלט ד"ר מ. ברוידא. „די הסתד־רות און איהרע לייסטונגען פערדינען די פולסטע אנערקענונג און שטיצע, ווייל זי פערקערפערט אין זיך די אידעאלסטע אי אידעאליסטישע שטרעבונגען, צוזא־מען מיט א טיף־עמפינדליכען חוש פאר די רעאלע בעדערפענישען פון יודישען אויפבוי־ווערק. זעלבסטפערשטענדליך, דארף מען דערביי נישט פערגעסען, אז אויך אנדערע טיילען פון פאלק האבען זייערע פערדינסטען און ראל ביי דער פערווירקליכונג פון'ם ציוניזם. דאך מוז זיך פארהערשענד אין דעם ציוניסטישען פערווירקליכונגס־פראצעס דער מא־מענט פון „לצבאריזאציע". דאס דורכ־דרינגען פון „דעם יחיד", פון דעם כלל מיט'ן בעוואוסטזיין פון דער גרויסער ווירקליכקייט, וואס די איניגע פראדוק־טיווע ארבייט האט פאר'ן אויפבוי פון לאנד, אזוי ווי עס ווערט אנגעווענדעט אין א"י.

ה' ב. קארמאן, דער פארשטעהער פון פערבאנד פון די ליגעס פאר'ן ארב. א"י אין פוילן, וויזט אן, אויף דער האר־מאנישער גאנצקייט פון די סאציאלע און נאציאנאלע מאמענטען פון דער א"י'דיגער ארבייטער־שאפט און די אלגעמיינע נאציאנאל־ציוניסטישע אויפגאבען. אט די הארמאניע האט געגעבען די שטאנדהאפטיגקייט דעם יודישען ארבייטער־קלאס אין א"י און האט איהם געמאכט פאר'ן אנפיה־רענדען כוח אין אונזער אויפבוי־ווערק און געגענזאץ צום ביורגערטום, ביי וועל־כען עס קומען אפט מאל פאר א קאנפ־ליקט צווישען זייערע נאציאנאלע געפיהלען און סאציאלע אינטערעסען. דאס ווערק פון דער הסתדרות איז נישט קיין פארטיי־ווערק נאר א פאלקס־ווערק, און איז אייגענטליך זיין פון ווארט. די אקציע פאר'ן ארבייטענדיגען א"י איז היינט נישט קיין הילפס־אקציע פאר „ארמע ארץ ישראל'דיגע ארבייטער", נאר אנ'אויפבוי־אקציע פונם יודישען לעבען.

עס רעדען נאך די ה"ה: י. שאול ט. וועלכער מעלדעט וועגען דער פאזיטי־ווער בעציהונג פונם האנדעלס־אנגע־שטעלטען־פעראיין צו דער הסתדרות, י. גאלדין, ד"ר ש. י. שווינג און מ. ניי־שטאט.

צום סוף ווערט איינשטימיג אנגענו־מען די רעזאלוציע, לויט וועלכער אלע אנוועזענדיגע פערפליכטען זיך צו שטיצען די אקציע לטובת דער הסתדרות.

נאכט־דיזשורען אין די אפטייקען

היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען: ס. יאנקעלעוויטש אלטער מארק 9, ל. סטעקלא אלעקסאנדערער 37, ב. גלוי־באווסקי גארטאווייטש 6, ס. האמבורג נגיבנא 50, ל. בארלאווסקי פיעטרוקא־ווער 307, א. פיאטראווסקי פאמארסקא 91.

לאדזער יודיש קאמעראל־טעאטער

אל. 1־טער מאי 2. ● דירעקטאר דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילן פון **דוד הערמאן־טעאטער**

מיט'ן אנטייל פון פרעמיער פון דער „ווילנער טרופע" **יוסף קאמען**

היינט מאנטאג 8.30 אווענט און ווייטערדיגע טעג פון 1 ביז 4.50 זל.

דער טויבער

דראמע אין 3 אקטען פון דוד בערגעלסאן.

ס'שפילען:

שמעון ביק	זלמן הירשפעלד	לייקע א דינסט־מיידעל ביי די ביק'ס	רבקה גערה
מאדאם ביק	בת־שבע	יואליק	באשע קאהאן
מענדיל, זיין זוהן	מיכאל מעטינגער	נאדזירעטעל	יעקב קורלענדער
יאמעלע באכצעס	יחיאל ראקאוו	גבאי'טע	באשע קאהאן
טויבער	יוסף קאמען	1־טער מעהל סוחר	דוד אולריך
אסתר, זיין טאכטער	דינה קעניג	2־טער מעהל סוחר	•*•
שילק, א דייטש	דוד בירנבוים		

ארבייטער, סוחרים און פאליציי.

אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן, מוזיק: פראפ. שפערבער, מאלער: יוסף שליוניאס, אדמינ.־לייטער: א. גאריעלאוו.

בילעטען־פארפערקויף אין דער קאנדיטארייע ראשגאלד, פיעטרקאווער 38 און אין טאג פון די פארשטעלונג פון 6 אווענד ביי דער טעאטער־קאסע.

איז די ציוניסטישע רייהען גרייט מען זיך צו אנ'ענערגישער וואהל־אקציע

דער ציוניסטישער וואהל־קאמיטעט טרעט צו א גרויסע אויפקלערונגס־אק־ציע אין צוזאמענהאנג מיט די פאר־שטעהענדע קהלה־וואהלען. אויסער דער אינערליכער ארגאניזיר־ארבייט וועט אויך אדורכגעפיהרט ווערען אן עפענטלי־כע פראפאגאנדע־אקציע. דער ערשטער גרויסער מיטינג וועגן די וואהלען קומט פאר דאנערשטאג אין פילהארמאניע מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען: ד"ר גאטליב פון ווארשא, רעפ. ד"ר ראזענ־בלאט, רעד. י. אונגער, לאווניק א. יאעל, מ. ח. רומקאווסקי, משה לימאן, אינזש. י. זשעלינסקי א. א.

דער מיטינג האט ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג אין אלע יו־דישע קרייזען.

• • •

היינט קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע א בעראטונג פון פארשטעהער פון אלע ציוניסטישע יוגענד־פערבאנדען, כדי צו שאפען א ספעציעלען וואהל־קאמיטעט אנצוזיהען מיט דער יוגענד וואהל־אקציע צו דער יודישער קהלה אין לאדז.

די ערשטע וואהל־מיטינגען

נעכטען איז פארגעקומען א וואהל־מי־טינג אין דער האנדווערקער־צענטראלע (פאלודניאווא 4) מיט רעדעס וועגן די איצטיגע קהלה־וואהלען זענען ארויס־געטרעטען ראטמאן מ. פיין, און פרנס ר. האפטמאן. עס איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו שטימען און אגיטירען פאר דער ליסטע פון צענטראלען האנד־ווערקער־פערבאנד.

• • •

אונטער'ן פארזיץ פון א. גראסמאן איז פארגעקומען אין לאקאל פון צענטער ראד־פערקעהר (פילסודסקיגא 43) א מאסען־מיטינג וועגן די קהלה־וואהלען, מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען פאר־שטעהער פון הער פאלקס־פארטיי, ראט־מאן אדוו. יוסף וויינצמאן, ראטמאן פון האנדעלס־קאמער פיאטר כארי, ל. גע־רעכט, יהושע גליצענשטיין, א. מילראד.

ישראל גראווע ז"ל

נעכטען איז געשטארבען אין עלטער פון 57 יאהר ה' ישראל גראווע, איינער פון די ווייניג געבליבענע, איבערגעגעבע־נע און שטילע יודישע כלל־טוער אין אונזער שטאט.

ישראל גראווע ז"ל איז געווען פון די ערשטע פיאנערן פון דער יודישער ספארט־בעוועגונג אין לאדז, איינער פון די ערשטע גרינדער פון לאדזער „בר־כוכבא". ספארט איז דאן נאך ביי יודען בעטראכט געווארען, ווי א מין מפל. ווי א שפיל פאר יונגווארג. דער אויבן־ערנס־טער און אויבן־יונגער גראווע, האט אבער שוין דאן פערשטאנען וואסערע ראל ספארט דארף פערנעמען, בפרט ביים יודישען פאלק, און ער האט זיך מיט'ן גאנצען הארצען און אייפער געווא־רען אין דער ספארט־בעוועגונג.

זייענדיג א היימישער ציוניסט, האט ער קיינמאל נים געוואלט, הגם ער האט גע־האט דערצו תמיד גענוג געלעגענהייטען, שפילען די ראל פון א פיהרער פון אנ'„אפיציר". ער איז תמיד געווען א נאי־מרעשער פשוט'ער ציוניסטישער זעלנער, וואס פיהרט אויס אלע באפעלן, וואס א ציוניסטישער זעלנער דארף טון.

ווען די היגע אפטיילונג פון „יעאס" איז רעארגאניזירט געווארען, און דער פערשטארבענער האט זיך בעקענט מיט דער לאגע פון דער יודישער עמיגראציע און די גרויסע ראל, וואס „יעאס" שפילט אין יודישען עמיגראציע־וועזען, האט ער זיך פרייוויליג געמעלדעט צו דער ארבייט, און ביז דער לעצטער מי־נוט האט ער געארבייט פאר דער עמי־גראציע־געזעלשאפט. טאג־טעגליך, ווי א פרומער יוד געהט דאווענען אין בית־המדרש, האט ה' גראווע בעזוכט די ביורא פון „יעאס". געזעסען דארט שעה'ן, אויסגעהערט אלע ליידען און צרות, וואס יודישע עמיגראנטען האבען אויסגע־שטאנען און געהאלפען מיט וואס ער האט געקאנט זיי די ליידען און צרות צו לינדערן.

א היימישער יוד. א געטרייער ציוניסט, און א בעשיידענער עהרליכער יודישער עסקן. ווי ווייניג מיר פערמאגען אזעלכע! חבל על דאבדין!

פרוי בעגעהט זעלבסטמארד און גראבט זיך אליין אויס א קבר

(ד) א גרעבער אויפ'ן קאטוילישען צמענטארזש האט נעכטען אוונד בע־מערקט ליגען א לעבעדיגע פרוי אויף א שטיקעל ערד, וועלכע זי האט גע־גראבען מיט די הענד. ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז די פרוי האט זיך פער־סמ'ט און האט פאר זיך אליין אויסגעגראבען א קבר. צו דער אומ־גליקליכער איז ארויסגערופען געווא־רען די „גיכע הילף" און מען האט איהר אפגעפיהרט אין א שווערען צו־שטאנד אין שפיטאל.

די זעלבסטמערדערין איז בעגאנגען דעם טראגישען שריט צוליב נויט. דאס קבר האט זי זיך אויסגעגראבען נעבען קבר פון איהר מוטער.

ארץ־ישראל'דיגער באזאר אין לאדז

ווי מיר האבען זיך מיטגעטיילט, ער־עפענט אין די טעג, „תוצרת הארץ" א באזאר פון ארץ ישראלדיגע איבאר־בייטונגען די הכנות צו דער ערעפנונג ווערען שוין געמאכט. אויסער די יעצ־יגע פערדאניען פראדוקטען ווערט אבגעבי־ארדען מאמבעציעלע אפטיילונג פון „בצלאל" איבערביימונגען. קונסט־בילדער, מעפיבער און דיוואנען. די ארגאני־זאטארען גיבען זיך די מיה, אז דער באזאר זאל זיין היינט טעגליך צופרידענ־שטעלען די בעזוכער

ראדיא פראגראם

מאנטאג 11 מאי

לאדז (233,8) 11.58 שעה צייכען, 12.05 גראמאפאן מוזיק 1.15 פערלעזען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר 3.30 פארטראג פאר מאטורזשיסטען פון פראס. אל. יאנאדסקי (טר. פון ווארשא) 3.50 לעקציע פראנצויזיש פון ווארשא 4.10 קאמוניקאט פאר שיפער און פישער 4.15 פראגראם פאר קינדער 4.45 גראמאפאן מוזיק 5.15 פארטראג פון ווארשא 5.45 קאנצערט פון פאפולערער מוזיק (טר. פון לעמבערג) 6.45 פערשידענעס 7.10 קאמוניקאט פון דער לאדזשער האנדעלס קאמער און פערלעזען פון פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג 7.25 גראמאפאן פליטען 7.40 ראדיא פרעסע זשורנאל פון ווארשא — 8 פירטעל שעה פון א א בוכהאלטער (טר. פון ווארשא) 8.30 אינטערנאציאנאלער קאנצערט פון בעלגראד 10.— פעליעטאן א.ש. „דער אונבעמערקטער מענש" (טר. פון ווארשא) 10.15 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא, 10.35 „פ.א.ט" וועטער פאליציי און ספארט קאמוניקאטען ווי אויך לייכטע און טאנץ מוזיק פון ווארשא.

נישט קיין צייגנישען פון ארימקייט, נאר התחייבות'ן פון די יוד. קהלות

(א בריף אין רעדאקציע)

געעהרטער הער רעדאקטאר!

די קהלה־פערוואלטונג אין ציעכאצי־נעק האט דעם כבוד אייך צו בעטען פאר־עפענטליכען פאלגענדעס:

יעדעס יאהר קומען קיין ציעכאצינעק אויף קוראציע הונדערטער קראנקע ארי־מעלייט, אהן שום געלד־מיטלען, די אונגליקליכע וואלגערן זיך פשוט אין די גאסען, ליידען הונגער און נויט, און האבען נישט די קלענסטע מעגליכקייט צו גענימען פון דער קוראציע.

עס איז א גרויסע עולה מצד די רבנים וואס שיקען צו בעזונדערע זייערע ארי־מע קראנקע מיט נויטיגע געלד־מיטלען, געבען זיי מיט אנ'ארים־אטעסטאט אויפ'ן וועג, וואס האט קיין משמעות'דיגען ווערט נישט.

מיר זענען מודיע, לויט דער ערקלע־רונג פון קאמיסאר פון דער היגער באד־פערוואלטונג, אז נאר שריפטליכע התח־חייבות מצד מאגיסטראטען און קהלות צו בעצאהלען די קאסטען פון קוראציע, ווערט בעריקזיכטיגט פון דער היגער באד־פערוואלטונג.

די התחייבות מוז זיין אדרעסירט:

Do Państwowego Zakładu Zdrojowego w Ciechocinku

די קהלה־פערוואלטונג אין ציעכאצינעק.

קופאן № 117

אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פונ'ם דאזיגען קופאן קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי־קאנסול פון אונזער רעדאקציע.

גילטיג היינט מאנטאג, ד. 11. מאי פון 8 אווענד.

דער שליסעל צום ערפאלג

איז אנ'אנאנס אין „לאדזער טאגעבלאט".

הונדערטער יודען פערוואָרפען אין גרויסען מאָנגאָלישען מדבר

(ענדע פון זייט 6)

1929. אמת, נאָך פריהער האָט זיך בײַ די יונגע מאָנגאָלען שטאַרק, ענטוויקעלט די קאָאָפּעראַטיווע בעוועגונג און דער אונגעגער מלוכה-האַנדעל, וועלכער געהט אין אַן'ענגען קאָנטאַקט מיט סאָוויעטען-רוסלאַנד. נאָך א צײַט פאַר'ן כינעזיש-סאָוויעטישען קאָנפליקט האָט די יונגע מאָנגאָליע שטאַרק פערבריימערט די מעמונקעט פון איהר מאָנגאָלישען צענטראַל-קאָאָפּעראַטיוו „מאָנצענקאָפּ", וועלכער האָט שוין אָפּטיילונגען אין די וויכטיגסטע און פערוואָרפענסטע ערטער. אין הערקאַנגט דער בעפעלקערונג סחורה לרוב. עס האָבען זיך געעפענט א גאַנצע נעץ אָפּטיילונגען פון די סאָוויעטישע און ספּעציעל מאָנגאָלישע האַנדעלס-פירמען. אויף די פּריוואַטע אויסלענדישע פירמעס און האַנדעלס-אונטערנעהמונגען זענען אָהויפּגעלייגט געוואָרען קאָלאָסאַלע שטייערען, די יונג-מאָנגאָלישע רעגירונג איז געלונגען אויף אַזא אופן אַרויסצוגרייסען פון זיי דאָס עקספּאָרט-געשעפט און די אַלע פּריוואַטע גרויסע

רויבוואַרג און פּיה-עקספּאָרט-אונטער-נעהמונגען האָבען זיך געמוזט ליקווידירען.

אין 1920, באַלד, ווי עס האָט זיך אָנגעהויבען דער סאָוויעטיש-כינעזישער קאָנפליקט, איז פערמאַכט געוואָרען די גרעניץ און דאָס אַרויספאָהרען קען בײַנא איז זעהר שווער. „אויך די גימע יאָהרען — קלאָגען זיך די ערשטע פּאַ-נערען פון דער וואַנדערונג אינ'ם מאָנגאָלישען מדבר — מען וואָלט כּמעט קאָנען די עטליכע גראָשען אַרויספיהרען". ס'איז נישטאָ קיין מעגליכקייט באַלד אַרויסצופאָהרען און נישט איבער-צושיקען די אָנגעזאַמעלטע געלדער קיין אויסלאַנד. די אַלע זיצען און וואַרטען אויף דער צײַט, ווען די יונג-מאָנגאָלישע רעגירונג וועט אָנהויבען אונטערהאַנ-דלונגען און צוריקשטעלען איהרע בעציהונגען מיט כינא. דאַן וועט זיך די מאָנ-גאָליש-כינעזישע גרעניץ צוריק עפענען און עס וועט מעגליך זײַן אויך איבער-צושיקען געלד פון מאָנגאָליען קיין כינא.

א מאָל פון די פערבליבענע בעקומען אמאָל נאָך פיל מוה און השתדלות סאָ-וויעטישע טראַנזיט-וויזעס זיך איבערצופאָה-רען קיין מאַנדזשוריען נישט מיט'ן גלייכען וועג נאָר דורך טראַנסקאַוואַזקי-ווערכנעאודינסק (בוריאַט-מאָנגאָלישע סאָוויעטישע רעפּובליק). בעקומען אַזא ערלויבניש קאָן מען נור נאָך לאַנגע חדשים השתדלות, בקשות און האָפנונגען קיין מאָסקווא און צוריק און זעהר ווע-נ'ג בעקומען פּאָזיטיווע רעזולטאַטען. בײַ פיל פון די פערבליבענע אין מאָנגאָליען געפינען קרעמער און הענדלער שטעהט איצט די פראַגע פון איבערקוואַליפיצי-רען זיך, אויסלערנען זיך א פאַך און זיך איבערשטעלען אינ'ם נײַעם מצב. זיי פּאַסען זיך צו און אַרבייטען ווײַטער און ווענען אַפילו צופרידען.

אין דער אונגעגער צײַט, וואָס אין די טופּעניישען פונ'ם מאָנגאָלישען מדבר צאַנקט א גרופּע פערשטעקטע הענדלער און קליינ-בירגער, פּריוואַטניקעס, וועלכע קאָנען זיך נישט צופּאַסען צו די נײַע בעדינגונגען פון דער יונגער מאָנגאָליע — הערען נישט אויף אָנצוקומען פון סאָ-וויעט-רוסלאַנד נײַע יונגע כחות, צוזשען וועלכע עס געפינען זיך א גאַנץ בעדײַ-טענדע צאָהל יודישע יונגעלײַט און מעהרסטענטייל פון מזרח-סיביר און פון דער שבּי'ישער בוריאַט-מאָנגאָלישער

סאָוויעטישער רעפּובליק. די אַלע בעריגען די פיל אונגרונטונגען, האַנדעלס-אַנ-שטאַלטען. מאָנגאָליע מאַכט איצט דורך א גרויסען שאַפונגס-פּראָצעס. עס בויען זיך מלוכה-געבוידעס, קאַזאַרמעס, שולען שפּיטאַלען. אורגא פערמאָגט איצט א גרויסע אייראָפּעאישע בעפעלקערונג. די נײַ-אָנקומענדע און אויך די פריהערדיגע יודישע בעאַמטע פון די אַלע אונטער-נעהמונגען האַלטען זיך אַפילו ווײַט פון די קרעמער און פּריוואַטניקעס, האָבען זייער קלוב, ביבליאָטעק, פעראיינען (פּראָספּעקט-אַנגעלע), ספּאָרט - געזעלשאַפ-טען, קינאָ-טעאַטער א.א.וו. נאָר דער זיי-טיל פון בענקשאַפט און דריקענדע שטי-מונג פון דער פערוואָרפענער ווײַטקייט און אָבגעריסענקייט פעראייניגט די צוויי פערשידענאַרטיגע גרופּען. דער זעלבער טרויעריגער בליק פון בענקשאַפט צו א נעהנטערען מענשליכען ישוב שפּיגעלט זיך אָפּ בײַ די צוויי פערשידענאַרטיגע קאַטעגאָריעס, וועלכע זענען פערוואָרפען טויזענד קילאָמעטער פון אײַזענבאַהן און קאָמוניקאַציע-ליניעס. (יטא)

צי וועט פראַנקרייך בעשטימען אַנ'אַראַבישען קעניג

(ענדע פון זייט 3)

די נאָהען מזרח, וועלכע האָט שטענדיג געשטרעבט צו בעזיצען די קרוינען פון דער מוזולמענישער הערשאַפט.

די קלאַנגען, זיך אָפּצוזאָגען פון דעם מאַנדאַט אויף סיריען, האָבען אונטער זיך קיין שום יסוד נישט. שוין נישט רעדענדיג וועגען דעם, אַז פראַנקרייך האָט בכלל קיין שום גרונד נישט זיך אָפּצוזאָגען פון דעם סירישען מאַנדאַט גראָד איצט, ווען עס איז איהר געלונ-גען צו שאַפען אָרדנונג אין דעם גאַנ-צען לאַנד און צוגרייטען דעם באָדען פאַר א פריינדשאַפטליכער קאָאָפּעראַ-ציע מיט בעסערע עלעמענטען פון דער בעפעלקערונג — וואָלט אַזא שריט אומ-פערמײַדליך געפיהרט צו בעדײַטענדע אינטערנאַציאָנאַלע קאָמפּליקאַציעס און וואָלט געשטעלט אויפ'ן סדר-היום דאָס גאַנצע פּראָבלעם פון די מאַנדאַטען. די איטאַליענישע פּאָליטיק לויערט נאָר אויף אַזא מעגליכקייט די איטאַליענישע פּאָליטיקער דערקלעהרען קאַטעגאָריש,

אַז קיין שום שינויים אין סיריען טאָ-רען נישט פּאַרקומען אָן דער פּאַראָוויס-צושטימונג פון דעם פעלקערבונד, און וועלכען איטאַליען וועט נאָך האָבען צו זאָגען איהר וואָרט. איהר פאָדערשטעהט צלינג, אַז עס וואָלט געווען א פּשוט'ער משוגעת מצד פראַנקרייך צו געבען אי-טאַליען אַזא שאַנס און צו געבען נאָך שטאָף פאַר א קאָנפליקט צווישען פראַנק-רייך און איטאַליען.

דער אָפּאָזיציאָ פון דעם ענגלישען קאָלאָניען מיניסטעריום, דער „ניר איסט ענד אינדיא", דערקלערט קאַטעגאָריש, פון נורי-פּאַשאַ און אַלע פּלענער פון אַנ'אַראַבישער פעדעראַציע, וועלכע ווער-רען מיט איהר פעטערגרען, זענען ריין אינטריגעס אָנגעלעגענהייטען, וועלכע די ענגלישע פּאָליטיק פערפאָלגט מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט. און דאָס מאָל זענען די פיהרער פון דער פראַנצויזישער פּאָ-ליטיק גוטה צו גלויבען די דאַזיגע דער-קלעהרונגען פון די ענגלישע קאָלאָניאַל-קרייזען. מיר גלויבען איצט נישט אין דעם געשפּענסט פון „ענגלישע אינטרי-געס", דער ענגליש-פראַנצויזישער בונד טוט אויפ'ן נאָהענטען מזרח קען נאָר דערמוטיגען די עקסטרעמע אַראַבישע קרייזען, וועלכע חלום'ען וועגען פאַר-טרייבען „אייראָפּע" פון אַלע לענדער, וואָס שטעהען זאונטער דעם פראַנצויזי-שען אָדער ענגלישען מאַנדאַט. מיר זענען נעווים נישט פעראינטערעסירט צו האַרעווען אַזעלכע שטימונגען און האַלטונגען.

PENSJONAT „BAJKA" w OTWOCKU ul. GLINIECKA 7.

נעהמט אָן בעשטעלונגען. אַלע מאָדערנסטע איינריכטונגען: צענטראַל-בעהייצונג, לויפענדעס - וואַסער וואַרם און קאַלט, ראַדיאָ, טעלעפאָן, לאַזשענקעס, גרויסע און ליכטיגע צימערן.

צוגענגליכע פּרײַזען ● א שטרענג כּשר'ע קוך

די בעשטעלונגען ווערען אויך אָנגענומען טעלעפאָניש נומער 1.23

וויכטיג פאַר אַלע

דער בעוואוסטער מאַלער-מײַסטער ז. וועלניאַרזש נאַרוטאָוויטשאַ 10

צוריקגעקומען פון אויסלאַנד נעמט אָן פערשידענע מאַלער-אַרבייט ווי: לאַהם-אַרבייט, אַלעינע און טאַפּעטען לויט'ן אויסלענדישען סיסטעם מיט די נײַעסטע טעכנישע מאַלער-מאַשינען

בעמ.: צוליב דעם הערשענדען קריזיס זענען בײַ מיר די פּרײַזען רעדוצירט פון 25 ביז 40 פּראָצענט.

ערשטקלאַסיגע אַרבייט, סאָלידע בעהאַנדלונג

געדענקט דעם אַדרעס Narutowicza 10 געדענקט דעם אַדרעס

קינאָ ZACHĘTA זגיערזשער-גאַס 26.

הײַנט אין טעגליך! דאָפּעלט פּראָגראַם!

1 בילד:

דראַמע פון דער צײַט פון גרויסען קריג א. נ.

דער קאַמף בײַ דער סאָמאַ

2 בילד:

דאָס פערגעניגען פון פאָטערשאַפט

הערליכע קאָמעדיע. אין די הויפּטראָלען:

Lew Cody i Ailen Pringle

צעהנדליגע זעהר פרעהליכע מייסטערשטיענדענישען

א נישט איבערגעריסענקייט פון „קווי-פּראָ-קוואָס"

אויסגעצייכנעט. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 א זייגער נאָכ-מיטאָג. - שבת, זונטאָג, און חגאות 12 א זייגער פאַרמיטאָג.

פּרײַזען ערמעסיגט. פּרײַזען ערמעסיגט.

Dr. M. GOLDFARB

זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 153-19

הויט, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

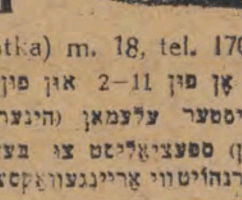

Traugutta 5 (Krótka) m. 18, tel. 170-37

נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 געוו. אַסיסטענט בײַ מיסטער עלעמאַן (הינער-אויגען אָנשטאַלט אי ווינדאָן) ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען און האָרנהויט ווי אַרייננעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערצען.

Fr. med. H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08

נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונט

א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

טעל. 12-333 די פּריוואַטע טעל. 12-333

מעדיצינישע פּאָגאָטאָוויע

זשעלאַנאַ 6

טעל. 12-333

וועט זײַן טעטיג א גאַנצען מעת-לעת אָהן איבעררײַס.

טעל. 12-333 אין קורצען ווערט געלאָזט אין גאַנג. טעל. 12-333

די שענסטע פאָטאָגראַפישע אויפנאַמען

און סאָלידע אויספיהרונג איז נאָר אין דעם ערשטקל. קונסט - פאָטאָגראַפישע אַטעליער

„PARISIEN"

אינהאַבער: ה. סראָקאַ, לאָדז, פראַנציסקאַנער № 30

עס ווערען אויסגעפערטיגט אַלערליי אַרבייטען, וואָס אַנבעלאַנגט צו פאָטאָגראַפיע, צ. ב. רעפּראָדוקציעס פון מאַלער - בילדער מאַשינען-פּלענער, אַרכיטעקטור, פאַבריקס-לאָקאַלען, אינערן און אויסערן-אויפנאַמען, פעראיינס-בילדער, גרופּען, בעלער, באַנקעטען, אַרטיסטישע קרייזען; אַמאַטאָרען-פאָרשטעלונגען א. אַז. וו. אַלע אויפנאַמען ווערען אויסגעפיהרט דורך מיר פּערזענליך. ספּעציאַליטעט פון פּאָרטרעטען, ווי אויך א גרויסער אויסוואַהל פון פערשידענע ראַהמען, צו זעהר ביליגע פּרײַזען.

צופאָהר מיט די טראַמווייען 1, 6, 14.

מיט אַכטונג

Zakład Fotograficzny „PARISIEN" wł. H. SROKA Łódź, Franciszkańska 30

אויטאָגענישע שווייסונגען

מעטאַל-בעאַרבייטונגען און שלאָסער-אַרבייטען

פאַר הענדווערקער רעבאַטט!

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11/13, (róg zachodniej)

„הצפירה"

עתון יומי, מדיני וספרותי (נוסד בשנת תרכ"ב)

מופיע בוורשה מיום הראשון, 15 מרץ 1931

בהשתתפות טובי הסופרים העברים.

הכתבת: „Hacefira", Warszawa, Leszno 54, tel. 709-95

מתקבלת החתימה:

בפולניה — לחודש 7 זהובים.

הכתבת למשלוח מכתבים:

„Hacefira", Warszawa, skrzynka pocztowa 509

בלודז „הצפירה" ישולח ע"י שליחים מיוחדים בבקר השכם.

בכל עניני „הצפירה" לפנות: לבא כח של „הצפירה" ז. ווינער, קונסטנטינובסקה 49.

לעזט און אַבאָנירט

לאָדזשער טאָגעבלאַט

האַללאָ לעטניקעס!

לאָזט נישט אײַער פערמעגען אויף הפקר!

ווילט איהר האָבען א רוהיגע זומער-וואוי-נונג מוזט איהר זאָפּאַרט, איידער אײַער פאַמיליע פאָהרט אַרויס אויף די נאַטור, פאַר מינימאַלע קאָסטען פערזיכערען אײַער היים געגען גנבה און שרפה.

אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט אומזאָנסט אין ביוראָ: בזין, לאָדז, אַנדזשעיאָוואַ 3, Telef. 191-48.

אין ביוראָ: שלעזינגער, לאָדז, שרוד-מיעסקאַ 47 (פר. נ. צעגעלנ. № 17) Telef. 211-22.

די בעפעלקערונגס-אַנקעטע

וואָס מוזען צוגעשטעלט ווערען דעם מאַגי-סטראַט שפּעטסטענס ביז'ן 14. מאַי, ווערען אויסגעפערטיגט אין ביוראָ „אַרגוס" זאַכאָדניאַ 36

פּראָנט, פּאַרטער.

געלעגענהייטליך פּרײַזווערט צו פערקויפען

אַנ'אײַזערנע קאַססע

א 4, 3 דיגע אין גוטע צושטאַנד. צעגעלניאַנאַ 7, וואוינונג 4, (פריהער 43)

וועש-נייטאַרינס

ווערען געזוכט

ul. 28. Pułk Strzelców Kaniowskich 15, mieszk. 14 (dawniej Luizy)

קאָלערטע און ווײַסע דאַמען-וועש

ROBOTA RĘCZNA—האַנד-אַרבייט

עמט אָן צו שטיקען און נייען מיט אייגענע ווי אויך אָנפערטרויטע וואַרע ווי Petite-reine א.ז.וו. אַלעס לויט פּאַריזער Crêpe-de-Chine און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בליוויס.

שוין ערשינען דער אַפּריל-נומער

פון דער לאָדזשער צײַטשריפט פאַר ווירטשאַפט-ליכע, געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע פראַגען

„אילוסטרירטער פּוילישער מאַנטשעסטער"

אונטער דער רעדאַקציע פון אלי' באַרוכין.

מיט אַרטיקלען פון: פּרעזעס ראָבערט בייצער, ד"ר ה. לידוויק, קאָנסול מאַקס קאָהן, נ. שפּעט, פּראָפ. ד"ר מ. באַלאַבאַן, אָסקאַר בערמאַן, סטאַראָסטע אַלעקסי רשזעווסקי, אלי' באַרוכין, איליאַ ערענבורג, מאַגיסטער יוזעף ליטווין א.א.

דער נומער איז רײַך אילוסטרירט.

פּרײַז 50 גראָשען.

צו בעקומען בײַ אַלע צײַטונגס-פערקויפער.

געגען שווייס פון פיס

און אָדטשיסקעס נוצט נאָר דעם שוין 20 יאָהר בעוואוסטען פּראָשעק און פּלאַסטער „ראַדיקאַל" פּרײַז נור 30 גראָשען. נוצט נישט קיין אַנדערע

עהנליכע נאָכמאַכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען און שאַדען די פיס און אײַער געזונד. אויך א גוט מיטעל צו וואַשען און שוואַרצע ווערים פּרײַז 50 גראָשען. אויך פּלין „ראַדיקאַל" וואַשט אָפּ שמוץ און פלעקען פון אַלע קאָלירטע שיך פּרײַז 50 גר. א פלעשעל אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף פערשידענע פערווײַלונגען ווי חתונות, בעלער. פּרײַז 30 גראָשען א שאַכטעל.

צו בעקומען בײַם צײַטונגס-פערקויפער ווינער פּיעטריקאָווער 10.

פּוילישע שפּראַך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך א קורצער צײַט

חמעלנאַ 29, וו. 3.

געוועזענער מיליטער-פּעאַמטער

ב. מאַן,

פּיעטריקאָווער № 10

שרײַבט בּיטעס און גיט געוויסענ-האַפטע עצות אין אַלע

מיליטער - ענינים.

ספּעציאַליסט פאַר ביטעס שרײַבען פאַר איינציגע שפּיזער

Ein Platz zu verkaufen 50×120 Ellen gross, an der Jagiellońskastr. Halte-stelle Rudoqoszcz, Zu erfahren bei R. Koschade Lodz, Lubelska 12

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אײַערע אָנ-געוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פּאַרטער

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79,

וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי פּיטעס, קלויזלעס און זאַ-בעזשפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען איז משר פון 24 שעה. אַפּע-לאַציעס, אַפּעזיציעס, אַדוואָקאַטעס, רעקורסען ווענען פּעסער, וויזעס אין קאָ-מיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרײַזען. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצן אינטערווענציעס, אַקטן, דאַראַוויזונגעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עווענ-טועל מיט אַנ'אַדוואָקאַט.

די איינציגע טאָכטער פון ישראל מאַנעלאַ

2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס נײַ - „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פּאַרטער

טעלעפאָן 148-79

וויכטיג פאַר דאַמען!

נאָר פאַר 2.50 זל.

מאַכט איך די עלעגאַנטעסטע דאַמען - הייטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע הייטע איבערמאַ-בײַטע איך אויף נײַ. געדענקט דעם אדרעס:

23 זאַוואַדזקאַ 23

אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.

בעמ.: נײַע הייטען די לעצטע נײַהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג — 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל

„TOLA"

דאַמען-סאַקוואַיאַזשעס

פון אַלטע פילץ-הייטען אונט אַהנרשיר מענער-אַדער דאַמען-הייט, מאַך איך די שענסטע פאַ סאָנס סאַקוואַיאַזשעס אין פיינער אויס-פיהרונג צו שפּאָט ביליגע פּרײַזען.

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: [illegible] 20 גראָש, אין פּראָווינץ 1.25 זלאָטע

Redaktor-wydawca [illegible]

Drukarnia [illegible] w Łodzi, Piotrkowska [illegible]